ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5558 — 6/19 ՄԱՅԻՍ 1904 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 2 ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1322 — ԻԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5558

درعلیه‌ده غلطه‌ده آرەولك غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանճեօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 դր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

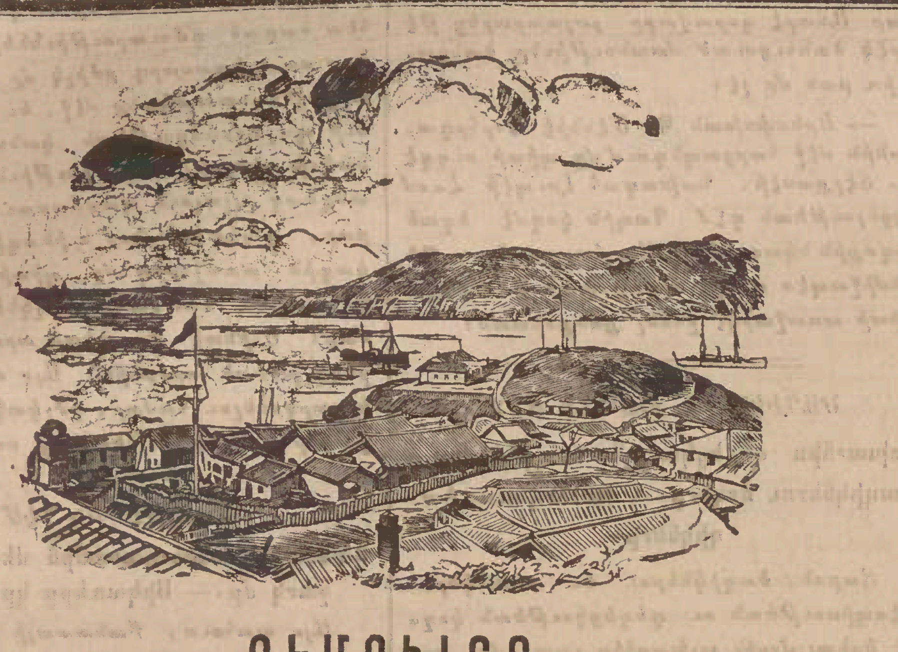

ՉԵՄՈՒԼԲՕ
ՔՈՐԷԱՅԻ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՆ՝ ՍԷՈՒԼԻ ՆԱՒԱՀԱՆԳԻՍՏԸ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Մ. Նահանգաց Սէն-Լուի քաղաքին մէջ ամսոյս սկիզբը բացուած Արուեստահանդէսը բոլոր աշխարհի ուշադրութիւնը գրաւելու արժանի իրողութիւն մըն է թէպէտ, բայց Ծայրագոյն Արեւելքի պատերազմին յարուցած տիեզերական հետաքրքրութեան առջեւ աննշմար անցաւ եւ գուցէ բոլոր տեւողութեանն ալ այդպէս անցնի, եթէ պատերազմը տեւէ նոյնքան ժամանակ:

Եւ սակայն այդ Արուեստահանդէսը մինչեւ ցարդ եղածները կը գերազանցէ, նոյն իսկ Բարիզի վերջինը՝ որ տեղի ունեցաւ 1900ին: Եթէ ուրիշ մէկ խաղաղ տարի պատահէր, համաշխարհային մամուլը տարբեր բանով չպիտի զբաղէր: Ամերիկացիք այդ Արուեստահանդէսը կազմած են ոչ միայն ցուցադրելու համար իրենց արուեստական ու գիտական հրաշալիքները, այլ եւ տօնելու համար Սէն-Լուի քաղաքին ու անոր գաւառին՝ (որ կ'ընդարձակուէր մինչ Նոր Օրլէան քաղաքը Միսիսիբիի բերանը) Մ. Նահանգաց հետ միացման հարիւրամեակը: Զի 1804ին էր որ Նաբոլէոն Ա. իր կայսրութեան առաջին տարին Ամերիկայի ծախեց Լուիզիանիա գաւառը, ուր կը գտնուի Սէն-Լուի քաղաքը, այնպիսի գնով մը՝ որով հիմա հազիւ զրահաւոր նաւ մը կրնայ առնուիլ: Իսկ եթէ ծախելով այդքանն ալ ձեռք չանցընէր Նաբոլէոն, Անգլիացիք պիտի գրաւէին զայն Ֆրանսայէն, որուն հետ պատերազմ կ'ընէին:

Բնականաբար, ո՛չ մեծ կայսրը եւ ոչ ալ Անգլիա կամ Ամերիկա գիտէին թէ ի՛նչ մեծ ապագայ վերապահուած Միսիսիբիէն եւ Միսսուրիէն գոյացած այդ միջագետքին, որ այսօր աշխարհի ամենահարուստ երկիրներէն մէկը կը կազմէ եւ մանաւանդ բոլոր երկրագունդի վրայ բամբակի մեծագոյն շտեմարանն է, եւ իր բերքերն են որ կ'որոշեն անոր սակը Նոր Օրլէանի հրապարակին վրայ կամ սակարանին մէջ: Որչափ բարեբաղդ պիտի ըլլար Ֆրանսա, եթէ իր ձեռքն ունենար զայն այսօր, եւ կամ մանաւանդ ինչե՛ր չէր զոհեր Անգլիա՝ անոր տիրանալու համար, եթէ անգամ մը Մ. Նահանգաց ձեռքը անցած չըլլար: Եթէ այսօր համաշխարհային վաճառականութեան մէջ Մ. Նահանգները անմրցելի գերազանցութեամբ տէր են բամբակի հրապարակին եւ իրենց առեւտրական գերիշխանութեան ներքեւ ունին նոյն իսկ Լանքաշիր, բամբակեղէն արուեստագործութեան գերագոյն ոստանը Անգլիոյ, այդ առաւելութիւնը կը պարտին գլխաւորապէս Լուիզիանիա մեծ Նահանգին, որուն մէջ ճոխապէս կը փռուի Սէն-Լուի քաղաքը, Միսիսիբի ու Միսսուրի գետերուն միացման կէտին վրայ:

Իսկ թէ այս 100 տարուան մէջ ի՛նչ մեծ փոփոխութիւններ կրեր է Ֆրանսայի Սէն-Լուի Թագաւորին անունը կրող այդ քաղաքը մասնաւորապէս եւ իր նահանգն ընդհանրապէս, բաւական է այսքանն ըսել որ Մ. Նահանգները Անգլիոյ իշխանութենէն ազատած ատենը (1783ին) հազիւ 4 միլիոն էին, իսկ հիմա 80 միլիոնէն ոչինչ պակաս են: Գալով բամբակի ընդհանուր արտադրութեանը, մինչ բոլոր երկրագունդը տարին ընդամէնը 17 միլիոն հակ առաջ կը բերէ այդ նիւթէն, Մ. Նահանգները անոնց ամբողջին կէսէն աւելին կ'արտադրեն, այն է 10 1/2 միլիոն հակ: Այս թիւերէն աւելի պերճախօս ապացոյց չի կրնար ըլլալ կարծեմ: Կ'արժէր ուրեմն որ Մ. Նահանգները տիեզերական արուեստահանդէսով մը տօնէին բամբակի մեծագոյն արտադրիչ նահանգի ստացման հարիւրամեակը, որուն իրաւ է թէ շատ ուշադրութիւն չընծայուիր պատերազմին պատճառած հետաքրքրութեանը պատճառաւ, բայց անիկա իր մեծութեամբը, ճոխութեամբը եւ գեղեցկութեամբը չի դադրիր աշխարհի չքնաղագոյն Արուեստահանդէսը ըլլալէ:

Սակայն ռուսաճաբոն պատերազմին երեսէն միայն Սէն-Լուիի Արուեստահանդէսը չէ որ այսպէս աննշմար կ'անցնի. նոյն բաղդին ենթարկուած են, օրինակի համար. 1. Պիոս Ժ. Պապին բողոքը Ֆրանսայի նախագահ Պ. Լուպէի Իտալիա այցելութեանը դէմ, որուն Ֆրանսայի կառավարութիւնը կարեւորութիւն անգամ չտուաւ, ինչպէս գրեցին թերթերը: 2. Թէպէթի մէջ անգլիական յառաջխաղացումը եւ տեղի ունեցած նոր ընդհանուր բաղխումը, որ Թիպէթցոց պարտութեամբը վերջացաւ եւ Մեծ Լամայի մայրաքաղաքին, Լհասայի ճամբան արշաւախումբին առջեւը բաց ձգեց: 3. Սոմալիլէնտի ցեղապետ Մատմիլլայի վերջնական պարտութիւնը եւ Անգլիացւոց այդ արշաւանքին յաջողութեամբ պսակումը: 4. Հարաւային Արեւմտեան Ափրիկէի գերման գաղթավայրերին մէջ Հէրէրոներու ըմբոստութեան դեռ չզսպուիլը, գերմանական նոր զօրքերու ղրկուիլը եւ գերման իշխանի մը հոն երթալու որոշումը: 5. Երբեմն Ֆաշոտայի դիւցազն համարուած Մարշան գնդապետին ֆրանսական բանակէն հրաժարումը, որ սովորական ատեն մը, երբ լուրերու սով տիրէր, կրնար անսպառելի նիւթ մը հայթայթել մանաւանդ ֆրանսական լրագրերուն: 6. Խաւարակուռն Ափրիկէի խուզարկիչ հռչակաւոր Սթէնլիի մահը, որ արդարեւ մեծ անուն մը թողուց տիեզերական պատմութեան երկրախոյզներու յատուկ էջին մէջ: Եւ 7. մանաւանդ այն մեծ վիճաբանութիւնը՝ որ տեղի ունեցաւ գերմանական Ռայխսդագին մէջ՝ ի մասին այն քաղաքականութեանը զոր Գերմանիա պարտաւոր է բռնել յորմէ հետէ անգլեւ-ֆրանսական դաշնագիրը կնքուեցաւ ու Երրեակ Դաշնակցութեան մէկ անդամ եղող Իտալիան այնքան մօտեցաւ Ֆրանսայի որքան հեռու չէր Անգլիայէն:

Այս պարագան արդարեւ մեծագոյն խնդիրն է այժմ, որուն վրայ կ'որոճան գերման դիւանագէտները, զի յայտնի է թէ հիմա Գերմանիա մեկուսացած կը նկատուի: Բարեբաղդաբար շուտ հասաւ կարեւոր լուր մը որ Գերմաններուն միտքերը հանդարտեցնելու բաւական զօրութիւն ունի, Այդ լուրն է Պէրլինէն առջի օր քաշուած հեռագիրը թէ Անգլիոյ թագաւորը այցելութիւն պիտի տայ Վիլհէլմ կայսեր, Քիլի մէջ կատարուելիք նաւարշաւի հանդէսներուն առթիւ: Այս լուրը մանաւանդ անոր համար շատ կարեւորութիւն ունի, զի մոռցուած չէ թէ Էտուարտ թագաւորը իր գահակալութենէն ի վեր տակաւին չէ այցելած գերման կայսեր, մինչ այցելած է Բորթուկալի ու Իտալիոյ թագաւորներուն, Աւստրիոյ կայսեր եւ Ֆրանսայի նախագահին: Անգլիոյ վեհապետին այս այցելութեան լուրը ո՛չ մէկ տեղ այնքան ուրախառիթ տպաւորութիւն պիտի ընէր Գերմանիոյ մէջ, որքան ներկայ պարագային, երբ Գերմանիա մեկուսացած կը նկատուի միջազգային վերջին քաղաքական համախմբութեանց հանդէպ:

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ԳԻՇԵՐ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Օգոստոսի պայծառ գիշեր մըն էր: Գիւղին աղմուկը դադրած էր. ամէն մարդ կը քնանար. լուսինը՝ երկնքին վրայ ըսկըսած էր կատարել իր սովորական շրջանը:

Գիւղին գեղուհին էր Զապէլ, անըմման աղջիկը, ազնուական ճիւանը, սեւաչուի վիթը, նաժեհասակ դիցանուշը. Իր շրթներէն կը կաթէր մեղր, աչքերէն ալ՝ սէր:

Բոպիկ ոտքերուն անցուցած փայտէ ոտնամաններ, իր գիւղական լայն պարեգօտով, հերարձակ մազերով, կէս գիշերին պառկելու ելած էր գիւղին պարկեշտագոյն աղջիկը:

Պարտէզին մէջ կը շրջէր նէ, սիրելու թուփերուն, ծառերուն, ծաղիկներուն, երգելու սոխակին հետ, եւ մանաւանդ հոգիին վարդին՝ Վարդին «Մնաք բարով» ըսելու եկած էր:

Գլխահակ, վախկոտ, գիշերային գեղեցիկ թիթեռնիկը թուփէ թուփ, ծաղկէ ծաղիկ կը թռչէր, կը շարժէր ձեռքերը, կը շարժէր շրթները, ուրկէ կը լսուէր սիրոյ անուշ երգը, որուն արձագանգ կու տային սոխակին ընդհատ շեշտերը: Ինչ կը փնտռէր հոն Զապէլ, արդեօք յաջորդ օրուան իր հարսանեկան հանդէսին համար ծաղիկներու պսակ մը կ'ուզէր պատրաստել: Ո՛վ գիտէ....:

Աւազանին կը մօտենայ, յաւերժահարսի մը պէս հոն լուսնի լուսով ջուրին մէջ կը դիտէ իր չքնաղ պատկերը: Ինքն ալ կը հիանայ իր գեղեցկութեան վրայ: Բայց դառնացած ակնարկ մը կը ձգէ ջուրին վրայ, երկնքին վրայ: Ուսերուն վրայէն կոնակը կը նետէ իր առատ մազերը, ու դարձեալ զեփիւռի շունչէն աւելի մեղմ ձայնով կը շարունակէ իր սիրերգը՝ որ վշտացած սրտի մրմունջ մըն էր լոկ:

— Հո՛ն, ընկուզենիի քովի թուփերուն քով պիտի պահուըտէր: Ա՛հ, Աստուած իմ, պատժել կ'ուզես զիս, բայց այս պատիժը շատ դառն է, մի՛ Տէր իմ, մի՛ խորտակեր սիրտս ...:

Հրեշտակային ձայնով մը, Զապէլ Վարդը կանչեց ընկուզենիի տակէն, հըրաբացայտ աչքերով դիմացի թուփերուն շարժիլը դիտելով.

—Վա՛րդ, ո՛ւր ես:

Թուփին տակէն թռչուն մը ճիւ մը ընելով թռաւ ու ելաւ թառելու ընկուզենիի ճիւղերէն մէկուն վրայ: Վա՛րդ, երկրորդ անգամ կանչեց Զապէլը:

—Զապէ՛լ:

Ու թուփերուն տակէն ելլելով Վարդը՝ եկաւ հոն, ուր կեցեր էր աղջիկը:

Ծնրադրեց ան Զապէլին առջեւ:

Գեղեցիկ էր Վարդը, անման գեղեցիկ, ինչպէս որ էր Զապէլ աղջիկներուն մէջ, նոյնպէս ալ էր Վարդ երիտասարդներուն մէջ:

—Ե՛լ, ե՛լ, Վարդ, ինծմէ շնո՞րհ կը խնդրես, միթէ ես ամբողջ հոգիս քեզի տալու պատրաստ ըլլալս չյայտնեցի՞: Հո՛ն, վեր նայէ՛, կապոյտին անդիի կողմը, անկէ շնորհ խնդրէ՛, ան միայն կրնայ ծնողքիս սիրտը կակղեցնել ...

Վարդ ոտքի ելաւ:

—Ա՛հ, դո՛ւն եթէ ուզես՝ ինչե՜ր, ինչե՜ր կրնանք ընել, եկո՛ւր հետս, քեզի հետ ուր որ կ'ուզես կ'երթամ, աշխարհի մինչեւ անդիի ծայրը: Երկիրը մեծ է, կ'ըսեն, ծակ մը չե՞նք կրնար գտնել, ուր կարենանք երկուքս ապրիլ: Ա՛հ, դուն, դո՛ւն անգութ ես, Զապէ՛լ:

—Անգո՜ւթ, անգո՜ւթ, ե՞ս Վարդ... չէ՛, չէ՛, չէ՛, ես անգութ չեմ: Անգութը հայրս է....: Ի՞նչ պիտի ըսէի, ներէ՛ Աստուած իմ...:

Վեր նայեցաւ Զապէլ, ու լուսնի լուսով արցունքի երկու կաթիլներ փայլեցան վարդագոյն այտերուն վրայ:

—Եկո՛ւր, անցնինք քեզի հետ, լեռներ, ձորեր, դաշտեր, ծովեր, անծանօթ անկիւն մը ապրինք, անծանօթ, բոլորովին անծանօթ տո՛ւն մը: Ոչ մէկ բարեկամի պէտք ունինք մենք, իրար ո՜րչափ կը սիրենք...:

—Չեմ, չեմ կրնար ալեհեր հայրիկիս հրամանին դէմ գործել. Վարդ, չե՞ս վախնար երկինքէն: Հիմա քեզի հետ միայն երկինք կրնամ գալ:

—Կ'ուզե՞ս, հոն երթանք, տե՛ս դաշոյնս, երկուքիս ալ կը բաւէ, հո՛ն երթանք Զապէլ, կուգա՞ս:

—Դաշոյնը պահէ՛ Վարդ, Աստուծոյ կամքին հակառա՞կ կ'ուզես գործել: Արիւնոտ ձեռքով միթէ կրնա՞նք հոն մըտնել, մի՛, մի՛ ըներ Վարդ, փոխանակ յաւիտենականութեան մէջ իրարու հետ ապրելու անխոհեմ գործով մը չհեռանանք յաւիտեան:

— Հապա ի՞նչ ընեմ, Զապէլ, ըսէ՛ ի՞նչ ընեմ:

— Եկո՛ւր հոս, ծնրադրէ ինծի պէս, աչքերդ ուղղէ երկինք, սիրտդ բարձրացուր առ Աստուած: Տո՛ւր ինծի ձեռքդ, քիչ մըն ալ մօտեցիր ինծի: Ա՛հ, կարելի չէ՞ որ սիրտս աջ կողմս փոխադրեմ, որպէս զի քու սրտիդ հետ միասին բաբախեն... Աղօթենք Վարդ, աղօթենք, որպէս զի Աստուած իր հրամանովը մեզի իր քովը առնէ:

Լուսինն ականատես էր այս տեսարանին, երկու երիտասարդներու մարմիններն իրարու այնչափ մօտեցուցած էին, որ մէկ մարմին կը կազմէին, ծնրադրած կ'աղօթէին. աղօթքը ծաղկանց բոյրին հետ թեթեւօրէն վեր կը բարձրանար:

Աքաղաղը երեք անգամ կանչեց երկու երիտասարդները ոտքի ելան, իրարու երես նայեցան:

— Պէտք է բաժնուինք, Վարդ, ա՛լ առաւօտ եղաւ: Աստուած չուզեց մեր պատիժը մեղմել, թող անոր կամքն ըլլայ:

— Բաժնուի՞նք Զապէլ, բաժնուի՞նք:

— Այո՛, Վարդ. ա՛լ իրաւունք չունիմ քեզի հետ խօսելու, այսուհետեւ նշանածիս կը վերաբերիմ, գնա՛ Վարդ, Աստուած չուզեց, գնա՛:

— Զիս կը վանե՞ս...:

— Ո՛չ թէ ես Վարդ, ո՛չ թէ ես, նայէ՛ վեր նայէ՛, ան կը վանէ քեզ, մնաս բարով...:

Զապէլ արագաքայլ, զեփիւռէն ալ աւելի թեթեւ սրացաւ դէպ ի տուն: Վարդն այդ տունը դիտեց երկար ատեն, աչքերը սրբելով դուրս ցատկեց ցանկապատէն:

* *

Զապէլը հարս կ'երթար մօտակայ գիւղը, կարմիրներ հագուցեր էին, քօղերով ծածկեր էին երեսը:

Հարսանեկան սայլն էր նստեր Զապէլ, մայրիկն ալ քովիկը: Ձայն չէր հաներ, չէր ալ լար, ճակատագիրն այդպէս էր, պէտք էր հնազանդիլ:

Առաւօտ էր դեռ, հազիւ արեւը տաքցուցեր էր անտառին խոնաւ օդը: Ճամբան կ'անցնէր լերան կողէն, ուրկէ առանց սարսափ կարելի չէր վար նայիլ, ձորը, ու ահագնագոյն կը սուրար գետը:

Դէմէն կուգային ձիաւորներ՝ հարսը դիմաւորելու: Ուրախութեան աղաղակներով լեցուեր էր ձորը: Փողին թմբուկին արձագանգ կու տային անտառ ու ժայռերը:

Զապէլ այն ատեն միայն լացաւ, աչքերն ուղղեց դէպ ի երկինք, քանի մը բոպէ այնպէս մնաց:

Յանկարծ ձիաւորներու հանած աղմուկէն սայլի եզներէն մէկը խրտչեցաւ եւ ուղղուեցաւ դէպ ի ձոր, վայրկեան մը մէջ սայլը շրջեցաւ ու հարսը գլորեցաւ ձորէն վար. անմիջական օգնութիւններ հասցնելու փորձեր եղան, բայց ի զո՛ւր: Գլորեցաւ Զապէլը վար, մինչեւ գետը, ուր կանգ առաւ կարծես. ալ առաջ չէր ուզեր երթալ՝ պաղ ջուրին սարսուռ զգալով:

Զապէլը վեր բերին, անդամները ջախջախուած էին բոլորովին, կարելի չէր ճանչնալ զայն: Հոն ճամբայէն քիչ մը վեր կաղնիի մը տակ գերեզման փորեցին ու հոն թաղեցին Զապէլը: Աստուած լսեր էր անոր ձայնը...:

* *

Համբարձման գիշերն էր: Կ'ըսեն թէ այդ գիշերը երկու սիրահարներու լուսաւորները իրարու քով կուգան վայրկեանի մը համար ու կը բաժնուին: Այդ վայրկեանին ամէն բան կը խօսի, ծառերը, թուփերը, քարերը, մեռելներն իսկ:

Պարզ էր երկինքը, անտառը խոր քուն մը կը քնանար, տերեւներու սօսափիւնն ու գետին գոռումը միայն կը խանգարէին գիշերուան լռութիւնը:

Վարդը ծնրադրած Զապէլի գերեզմանին քով, անթարթ կը նայէր սիրահարներու երկու լուսաւորներուն, որոնք հետզհետէ կը մօտենային:

Որչա՜փ կը նախանձէր անոնց, որոնք գոնէ տարուան մէջ մէկ անգամ զիրար կը տեսնէին, իրարու ձայն կը լսէին: Իսկ ինք հինգ տարիէ ի վեր իր Զապէլին ձայնը չէր լսած: Համբարձման հինգ գիշերներ անքուն մնացեր էր այդ եզական վայրկեանէն օգուտ քաղելու համար, բայց չէր յաջողած. այսօր պիտի յաջողէ՞ր:

Լուսաւորները կը մօտենային, Վարդին աչքերը կը լեցուէին արցունքով: Զապէլի յիշատակը կ'արթննար մտքին մէջ: Վերջին «Մնաս բարով»ը ականջին կը հնչէր: Քիչ յետոյ նորէն պիտի լսէր այդ ձայնը, գոնէ մէկ վայրկեանի համար ըլլար: Կը սրբէր աչքերուն արցունքը, լուսաւորներու ընթացքին լաւ հետեւելու համար:

Վայրկեանէ վայրկեան Վարդին մտածումները կը փոխուէին: Հիմա աչքերուն առջեւ կը պատկերանար այդ սոսկալի տեսարանը, ուր Զապէլ վար կը գլորէր. ինքը ինչո՞ւ հոն չէր եղած:

Սկսաւ հեկեկալ խեղճ Վարդը, այնքան լացաւ, որ գլուխը դնելով գերեզմանին վրայ քնացաւ...:

Ժամեր յետոյ արթնցաւ յիշեց, թէ ո՛ւր կը գտնուի: Երկինք նայեցաւ, լուսաւորները հեռացեր էին իրարմէ եւ Վարդ քնացեր էր այդ բոպէին...:

Արդեօք Զապէլ չե՞ր արթնցեր, իրեն անունը չե՞ր տուեր, իրեն հոն ըլլալը չէ՞ր հասկցեր:

Անգութ բախտը չէր ուզեր, որ Վարդը միխթարուի:

Երբ Վարդը գերեզմանին քարերը համբուրելով տղու մը պէս կուլար, մօտակայ գիւղին աքաղաղը երեք անգամ խօսեցաւ: Ճամբորդները սկսեր էին երթեւեկել ճամբուն վրայ. Վարդը մէկէ մը տեսնուելու վախէն՝ վերջին անգամ մըն ալ համբուրեց գերեզմանը, անգամ ալ անիծեց անողոք բախտը, ուղղուեցաւ դէպ գիւղ՝ մտքին մէջ հաշուելով թէ քանի՛ օր ունէր յաջորդ Համբարձման գիշերին:

ՄԻՆՏԻՒՆ

ՕՏԱՐ ԷՋԵՐ

ՀԱՒԱՏԱՐԻՄ ՍԻՐՈՂՆԵՐԸ

Ա.

Երեք երկայն տարիներ բաժնուած էի իրմէն— այդչափ, ու վերադարձայ գտնելու համար սիրական Մէրիս՝ ինծի հաւատարիմ, թէեւ հարցափորձեցի զինքը, բայց չտարակուսեցայ թէ այդպէս ընել անպէտ բան մը պիտի ըլլար:

Բ.

Բալխէրիկի անկիւն մըն էր՝ ուր կը նստէինք միասին: «Մէրի՛» ըսի իրեն. «Միշտ հաւատարիմ գտնուեցա՞ր ինծի»: «Ֆրէնքլի, ըսաւ նէ իր ասեղնագործը ձգելով, չեմ կարծեր որ քեզի անհաւատարմութիւն մը ըրած ըլլամ: Բայց այս անցած երեք տարիներուն մէջ ինչ որ ըրի՝ պատմեմ քեզի, եւ դուն ինծի ըսէ թէ հաւատարիմ գտնուեր ե՞մ թէ ոչ»:

Գ.

«Երբ դուն մինակ ձգեցիր զիս, առջի բերան վիշտս անմխիթար էր. ես միայնա՛կ ողբացի իմ այն դժբախտ ճակատագիրս եւ զիս բոլոր տեսնողները կարծեցին թէ անկարելի էր զիս սփոփել, մինչեւ որ Օլտէրշօթէն, Քէբթըն Քլիֆօրտը եկաւ: Եւ քանի որ նորութիւն մըն էր, անոր հետ flirt ընել շատ հաճոյ էր ինծի: Ես անհաւատարմութիւն մը չեմ համարեր զայն, — բայց դո՞ւն:»

Դ.

«Միւսը,— Օ՛, կեցիր որ տեսնեմ— Ֆրէնքլի Փիփօն էր. անոր հետ Ծնունդին էր որ հօրեղբօրս տունը տեսնուած էինք, ան նմղամուրճին (mistetoe) տակն էր ուր շուրթեր իրարու կը հպին՝ ան իր առաջին համբոյրը տուաւ ինծի», — եւ նէ հոս հառաչ մը արձակեց— «Մենք անոր հետ վեց շաբաթ հօրեղբօրս տունը մնացինք, ժամանակը ի՛նչպէս շուտ կ'անցնէր: Ես աս անհաւատարմութիւն մը չեմ համարեր — դո՞ւն:»

Ե.

«Լօրտ Սէսիլ Ֆօսմօր — հազիւ քսանըմէկ տարեկան — իր ձին տալու ինծի,

—(43)—

''ԱՐԵՒԵԼՔ,, Ի ԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹՕՆԸ

ՏԻԿԻՆ ՔՐԻԶԱՆԹԷՄ

Հեղինակ — Թարգմանիչ
ԲԻԷՐ ԼՈԹԻ — Տ. Ս. ՇԱԼՃԵԱՆ

ԽԵ.

Ու զանանք դիտելով կը խորհիմ. ո՜րքան հեռու ենք այս ճարտարական ժողովուրդէն, ո՜րքան աննման ցեղ մըն ենք:

Յետոյ կարգը կուգայ խել մը անգլիացի նաւաստիներու՝ որոնք մեզմէ առաջ եկած են, խիստ փքացած՝ իրենց սպիտակ, նոր եւ հաստ կտաւէ հագուստներուն մէջ, խիստ վարդագոյն՝ շաքարէ մարդուկներու նման, որոնք ծախուելու համար սինիներու վրայ կը նստին միամիտ երեւոյթով մը:

Վերջապէս կարգը մեզի կու գայ. Քրիզանթէմ դանդաղօրէն կը յարդարուի, կարելի եղածին չափ ոտքին ծայրերը դէպի ներս կը դարձնէ պերճանքի նորոյթին համաձայն:

Ու տպակենկարին (cliché) վրայ, զոր ցոյց կուտան մեզի, տօնավաճառի լուսանկարչի մը առջեւ կեցած ծաղրելի ընտանիքի մը երեւոյթն ունինք:

ԽԶ.

Իվ այս իրիկուն ինծմէ երեք ժամ առաջ ազատ է,— ինչ որ երբեմն կը պատահի մեր պահակութեան ժամանակացոյցին կարգադրութեան համաձայն: Այդ օրերը առաջին անգամ ինքը ցամաք կ'ելլէ եւ կ'երթայ Տիու-Ճէն-Ճի կը սպասէ ինծի:

Հեռադիտակով մը նաւէն կը դիտեմ զինքը, երբ կը մագլցի լերան կանաչ արահետէն. շատ առոյգ կը քալէ, գրեթէ վազելով. ո՜րքան փութկոտ կ'երեւայ երթալ այն փոքրիկ Քրիզանթէմը գտնելու!

Ժամը իննին ատենները, երբ տուն կ'երթամ, կը տեսնեմ որ սենեակին մէջ գետինը նստած է, մինչեւ մէջքը մերկացած (ի՛նչ որ հոս, տուներուն մէջ, բաւական պատշաճ վարմունք մը կը նկատուի արդէն): Անոր բոլորտիքը՝ Քրիզանթէմ, Օ-եուգի եւ աղախինին Օր. Տէտէ փութկոտ խնամքով մը անոր կոնակը կը չորցնեն արագիլներով եւ ալլանդակ պատկերներով նախշանկար կապոյտ անձեռոցներով...:

—Օ՛հ, Աստուած իմ, ի՛նչ ըրած ըլլալու է՝ ա՛յնքան տաքցած եւ այդ աստիճան քրտնաթաթաւ վիճակի մը ենթարկուելու համար:

Կը պատմէ ինծի թէ մեր տանը մօտ,—լեռնէն քիչ մը վեր—, գտեր է թրախաղութեան զբօսավայր մը եւ թէ մինչեւ արեւմուտ խաղացեր է քանի մը ճաբոններու դէմ, որոնք երկու ձեռքով կը մենամարտէին կատուներու պէս ցատկռտելով, իրենց երկրին սովորութեան համեմատ: Իր ֆրանսական սուսերամարտի վարժութեամբը անոնց յաղթեր եւ տափակ կողմովը զանանք լաւ մը ծեծեր է: Այն ատեն յարգական մեծ խոնարհութիւններ եւ պատիւներ ըրեր են իրեն, ու հրամցուցեր են խել մը պաղ օշարակներ: Ահա այս ամէնը միանալով շատ քրտնեցուցեր են զինքը....

Ա՛հ! շատ լաւ, բայց խելքս չէր հասներ...:

Սքանչացած է իր անցուցած երեկոյթին համար. ամէն օր պիտի երթայ ծեծէ զանանք, զբօսնելու նպատակով, նոյն իսկ կը խորհի աշակերտներ ալ հասցնել,

Կոնակը չորնալէն պէս, տե՛ս ամէնքը միասին, երեք մուսմէները ու ինքը, կը սկսին Նիբբոնական Բէժօն-Վօլ խաղալու:

— Իրաւ որ ամէն տեսակէտով ասկէ աւելի անմեղ ու լուսագոյն բանի մը չէի փափաքեր ...: Շառլ Ն*** եւ Տիկին Ժօնգիլ, իր կինը, անակնկալ կերպով ժամը 10ին տանիքներէն մեզի կուգան: (Մեր բոլորտիքը գտնուող մթին պարտէզներուն ճամբան կորսնցուցեր, եւ մեր տանը լոյս տեսնելով վեր ելեր են):

Իրենց նպատակն է երթալ երեկոյթը վերջացնել Դաղոյներու թէյատունը, եւ կ'ուզեն մեզ ալ հետ տանիլ հոն, [illegible] օշարակներ խմելու: — Առնուազն ժամ մը կը տեւէ մեզմէ այդ թէյատունը, որ քաղաքին միւս ծայրը, լերան կուշտին վրայ, Օզիւէվայի մեծ կռատան պարտէզներուն մէջ կը գտնուի. սակայն այդ հեռաւորութիւնը զիրենք չի կասեցներ, եւ կը կարծեն թէ ասանկ գեղեցիկ եւ լուսնի լուսով գիշեր մը կռատան դարատափէն խիստ հիանալի տեսարան մը կը վայելուի:

— Հիանալի՛ է, չէ՛ չեմ ըսեր, սակայն մենք պիտի պառկէինք ալ ... ի՛նչ եւ է, լա՛ւ, մեկնինք, հետեւինք իրենց:

Վարը, մեծ պողոտային վրայ, հինգ ճիներ ու հինգ կառքեր կը վարձենք Տիկին Թոէ-Բոօրի խանութին առջեւ, որ այս յապաղած պահուն համար մեզ կ'ընծայէ իրե՛ն խոշոր ու գնահաճ լապտերներէն, մեծ կարմիր գունդեր՝ զարդարուած ծովային մամուռներով եւ կանաչ չանաձուկերով:

Ժամը գրեթէ 11ն է երբ ճամբայ կ'ելլենք: Կեդրոնի թաղերուն մէջ բարի Նիբբոնները արդէն կը գոցեն իրենց փոքրիկ կրպակները, իրենց լապտերները կը մարեն, եւ կը մղեն փայտէ պարզունակներն ու թղթէ պակեփեղկերը:

Ու աւելի հեռուն, արուարձանին հնօրեայ փողոցներուն մէջ, ամէն ինչ գոցուած է շատոնց. մեր կառքերը կը թաւալին խիստ մթապատ գիշերուան մէջ: — Այղգու! այղգու! (Շա՛ւա, չա՛ւա) կը պոռանք մեր ճիներուն, եւ սրընթաց կը վազեն, զուարթ գազաններու պէս փոքր մռնչիւններ արձակելով:

Խաւարին մէջ հնդկական կարգով փոթորիկի վազք մը ունինք, սոսկալի կերպով ցնցուելով իրարմէ անջատուած հին մայթերուն վրայ՝ զորոնք աղօտ կերպով կը լուսաւորեն մեր կարմիր գնդալապտերները, անընդհատ տատանելով պաղպաջէ ձողերուն ծայրը: Մերթ ընդ մերթ, քանի մը Նիբբոններ, գիշերային կապոյտ թաշկինակ մը փաթթած գլուխնին, պատուհան մը կը բանան, նայելու համար թէ ո՛րոնք են այն խենթերը՝ որ ա՛յնքան ուշ ատեն այնպէս արագօրէն կը վազեն այս դժոխային աղմուկը հանելով: Կամ թէ լոյսի ցոլք մը, զոր անցնելու ատեն կ'արձակենք, մեզ կը ցուցնէ մեհեաններու դրան առջեւ կեցած քարէ վիթխարի հրէշի մը դառն ծիծաղը...:

Վերջապէս կը հասնինք Օզիւէվայի տաճարին ստորոտը եւ հոն ձգելով մեր ճիներն ու կառքերը, կը սկսինք ելլել [illegible] աստիճաններէն՝ որ բոլորովին թափուր է այս գիշեր:

Քրիզանթէմ, որ միշտ յոգնած աղջնակի մը, շփացած ու տխուր աղջնակի ձեւերը կ'առնէ, յամրաքայլ վեր կ'ելլէ Իվի եւ իմ մէջտեղ, մեր թեւերուն կրթնելով:

(Շարունակելի)

Ինչ անուշ ձիարշաւներ ու պտոյտներ ունեցանք հետը. մեր ձիերուն աղուամազերը կը փոփոխէինք, միասին որսի կը հալածէինք, ինչ հաճոյք։ Ան շատ անգամ զիս կը գրկէր՝ վեր վերցնելու համար։ Բայց ո՞վ այդ անհաւատարմութիւն կը համարէ — Դո՞ւն։»

Զ.

«Դուն Բէկկի Վէրը գիտե՞ս, ո՛հ, ինչ անուշ կ'երգէ ան։ Իրարու հետ տեսնը անցանք — գաւառային հացկերոյթ մըն էր տղուր օրով —, ահա ան տուաւ ինծի այս երկու մատանիներէն առաջինը, երբ Թլիֆաչէնի անտառակին մէջը կորսուած էինք, ո՛հ, ինչ անուշ ժամանց մը ունեցանք հոն երկուքս։ Ես անհաւատարմութիւն մը չեմ համարեր — Դո՞ւն։»

Զ.

«Մատնի մըն ալ ունիմ անկէ, կը տեսնե՞ս սա պարզ ու փայլուն ակը օղակը»։ Ձեռքս առի. «Օ՛, Մէրի՛ կարելի՞ է որ...» —նէ մէջ բերաւ «... որ ես Տիկին Վէր ըլլամ։ Ես այս անհաւատարմութիւն մը չեմ համարեր — Դո՞ւն։»

«Ոչ» պատասխանեցի «... որովհետեւ ես ալ ամուսնացած եմ»։

Թարգմ. Դ Ր. * *

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ ԵՒ ԻՐ ԴԱՍԵՐԸ

Պ. Ժան տը լա Բէրի յօդուածը.— Զրահաւորները ու թորփիլաւները.— Պատերազմի պատրաստութիւնները.— Անթել հեռագիր մը։

Պ. Ժան տը լա Բէր ներկայ պատերազմին առնչելիք դասերուն վրայ նշանաւոր յօդուած մը գրելով սա եզրակացութեան կը յանգի.

«Պոլով Ֆրանսայի մէջ կարգ մը հրապարակագիրներու կամ պաշտօնատարներու որոնք Ֆրանսայի ներկայ ներքին քաղաքականութիւնը արդարացնելու նպատակով, եւ փափաքող ըլլալով զինուորական ծախքերը զեղչել նիւմացոյցին մէջ գտնուած ուրիշ գլուխներու ի նպաստ, վերջին դէպքերէն կը հետեւցնեն թէ Թորփիլանաւը կամ ընդծովեայ նաւը գերազանց են երկու անգամ աւելի սուղ եղող զրահաւորներէն, կամ կը հաւակին թէ Թորփիլները ոչնչութեան վերածած են միւս առաւելութիւնը. ատոնց մասին յիշատակութիւն մը միայն պիտի ընեմ։ Ռուսերը եւ Ճապոնները արդարեւ այդ տեսութեան համակարծիք ըլլալու երեւոյթը չունին։ Մայրագոյն Արեւելքի դէպքերէն բացայայտօրէն սա յայտնի կ'ըլլայ թէ այն երկիրները որոնք խաղաղութեան մէջ վստահ կ'ապրին եւ պատերազմի համար պատրաստ չեն, վտանգի մէջ կը գտնուին։ Թշնամութեանց սկսելէն ետքը չէ որ պէտք է ռազմական ծրագիր մը պատրաստել, նաւարմիններ կազմել, ռազմամթերք եւ ամէն տեսակ պաշար ապսպրել՝ ածուխ, ռումբ կամ թորփիլ առաջին սպառմանց տեղը լնելու համար։ Անթել հեռագրի վերջին գիւտերէն լիապէս օգտուեցան Ճապոնները։ Սակայն գործածողները միայն անոնք չեն։ Թայմզին թղթակցին վարձած շոգենաւն ալ անթել հեռագիր ունի։ Ուստի պէտք չէ զարմանալ, երբ Ռուսիոյ կառավարութիւնը ծանուցած միւս տէրութեանց թէ ծանր պատիժներու պիտի ենթարկուին այն շոգենաւերը որոնք հաղորդակցութեան այդ միջոցը՝ այսինքն անթել հեռագիրը գործածեն ծովեզերքներու կամ մարտանաւերու մօտերը։ Մ. Նահանգները թէեւ քանի մը դիտողութիւններ ըրին, սակայն կ'երեւայ թէ այդ որոշման դէմ բողոքներ պիտի չըլլան, քանի որ պատերազմին երկրի մը մէջ կամ բանակի մը մօտ թղթատար-աղաւնիներու արգելքին չափ բնական է այդ որոշումը։ Ռուսերը շատ միամտաւեցան Ճապոններուն կազմակերպած լրտեսութեան ընդարձակ դրութենէն, հետեւաբար իրաւունք ունին այդ կարգի ըղդաւաճական միջոցներ ձեռք առնելու։»

ՌՈՒՍԻԱ

Ռուսիոյ ելեւմուտքը.— Քուրոբաթքին զօրավարին սխալը.— Ռուս զինուորները.— Հանգանակութիւն Ֆրանսայի մէջ։

Բեդերսպուրկէն հետեւեալը կը հեռագրեն Տեմպսի. — Ռուսիոյ ելեւմուտքին վրայ հրատարակուած տեղեկութիւններէ մէկ քանին ուղղուելու կամ բացատրուելու պէտք ունին։ Ըսուեցաւ թէ պատերազմէն առաջ Ռուսիոյ ոսկիի պահեստը 750 միլիոն րուպլի էր, թէ այդ գումարը աւելցած է ընթացիկ տարուան սովորական ծախքերուն մէջ եղած խնայողութիւններով եւայլն։ Այդ լուրը կը շփոթէ իրարու բոլորովին անջատ տարրերը։ Ռուսիոյ պանքային թղթադրամի պատրաստ քանակութիւնը, որուն մէջ չեն տէրութեան գանձուն պատկանող գումարները, 1904 փետրուար 1/14ին 745 միլիոն րուպլի էր (խաղաղ յարաբերութեանց խզման միջոցին) 762 միլիոն 1/14 մարտին, 771 միլիոն՝ 1/14 ապրիլին եւ 790 միլիոն՝ 8/21 ապրիլին։ Օտար երկիրներ գտնուող թղթադրամները որոնք այդ հաշւոյն մէջ չեն, փետրուարին կը հասնէին 175 միլիոնի, մարտին՝ 133 եւ ապրիլին՝ 75։ Այս հաշւոյն մէջ հարիւր միլիոնի նուազում մը կայ։ Նոյն թուականներուն շրջաբերութեան մէջ եղած թուղթերը (որոնք մինչեւ 600 միլիոն րուպլի՝ 300 միլիոն ոսկիով պէտք է հաւասարուին եւ 600 էն աւելին րուպլիի դէմ րուպլիով) 598 միլիոն էին փետրուարին, 682՝ մարտին, 634՝ ապրիլին եւ 625՝ ապրիլ 8/21 ին։ Ռուսիոյ պանքային թղթադրամի պատրաստ քանակութիւնը վերաբերութիւն չունի տէրութեան գանձուն տրամադրելի գումարներուն հետ, ինչպէս է երկրին մէջ շրջաբերութեան մէջ եղած թղթադրամը։ Ելմտացոյցի խնայողութիւնները չէին կրնար աւելցնել թղթադրամի պատրաստ քանակութիւնը։ Գանձուն տրամադրելի գումարներն են որ աւելցած են՝ 135 միլիոն րուպլիի վարկի ջնջումով։ Այդ տրամադրելի գումարները 1904 յունուար 1 ին 300 միլիոն րուպլի էին։ Պատերազմին ամբողջ ծախքը մինչեւ յառաջիկայ յունիս 1 հաշուուած է 254 միլիոն րուպլի. այդ հաշւոյն մէջ են երկաթուղիի զինուորական աշխատութիւնները, զօրահանութիւնը եւ ռազմական իրեղէններու գնումը։ Յունիս 1էն անդին պատերազմին ծախքը ամսական 37 միլիոն րուպլի հաշուուած է։

— Էքօ տը Բարի հետեւեալ հեռագիրը ստացած է Բեդերպուրկէն. — Կ'ըսուի թէ Քուրոբաթքին զօրավարը ինքն իսկ կը խոստովանի եղեր թէ պատերազմական նախարար եղած ատեն սխալ մը գործած է, որուն համար կը զղջայ հիմա։ Արդարեւ մինչ ընդդիմացեր է Ալեքսիէվ ծովակալին կողմէ անցեալ տարի եղած պահանջումներուն՝ զինուոր ղրկելու համար։ Քուրոբաթքին զօրավարը, իբրեւ պատերազմական նախարար, կ'ուզէր նուազեցնել Մայրագոյն Արեւելքի փոխարքային՝ Ալեքսիէվ ծովակալին ազդեցութիւնը։ Պաշտօնական գրութիւններ կան, որոնց մէջ Ալեքսիէվ ծովակալը, Ճապոնի հետ պատերազմը գուշակելով, նոր զինուորներ կ'ուզէր անցեալ տարուան յունիսին։ Այդ թուականին պատերազմական նախարարը որուն խորհուրդը հարցուեցաւ, յայտարարեց թէ բոլորովին անօգուտ են Մանչուրիա զինուոր ու ռազմամթերք ղրկելու համար Ռուսիոյ ընելիք զոհողութիւնները, վասն զի Ճապոն բնաւ պիտի չպատերազմի Ռուսիոյ հետ։ Հիմա Քուրոբաթքին զօրավարը իրաւունք ունի ըսելու թէ նոր զինուորները թուական չունէին հասնելու։ Հաւանական կը նկատուի որ պատերազմէն ետքը բանակը մեծ փոփոխութիւններ կրէ եւ բոլորովին վերակազմուի։

— Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ պատերազմին վայրը գացող ռուս զինուորները խանդավառ եւ վստահալից են ռուս զէնքերուն յաջողութեանը վրայ։ Զինուորները կը հարցնեն իրենց սպաներուն թէ ո՞րքան ատենէն Ճապոն կ'երթանք. Նաեւ կը սորվին ձախաւարին, թէյին եւայլն ճապոներէնը։ Երկաթուղիի այն կայաններուն մէջ, ուրկէ ռուս զինուորները շատ անգամ գիշերները կ'անցնին, շատ գեղեցիկ տեսարաններ տեղի կ'ունենան։ Զինուորները կառախումբերէն վար իջնելու ատենին, կայարանին քարայատակին վրայ կը շարուին, փողերը կը հնչեն, բոլոր զինուորները իրենց գլխարկները կը հանեն, եւ այդ միջոցին քահանան կը կարդայ իրիկուան աղօթքը։ Յետոյ իւրաքանչիւր վաշտի զինուորները, երգիչի մը առաջնորդութեամբ, ռուսական ժողովրդային երգեր կ'երգեն։ Գիւղերուն բնակիչները, որոնց հետ շուտով կը բարեկամանան զինուորները, կը հաւաքուին անոնց շուրջը, երգերուն ունկնդրելու։ Զինուորները, որոնց շատերը Ռուսիոյ ներսերէն եկած են, արդէն քառասուն օր անցուցած են կառախումբի մէջ. շատ զուարթ են եւ խանդագին կ'երգեն. Անոնց զուարթութիւնը չէ պակսած՝ հակառակ հեռաւոր ուղեւորութեանց՝ կուրցնող փոշիի մը յորձանքներու մէջէն եւ արեւի մը տակ որուն ջերմութիւնը հետզհետէ կը սաստկանայ։

—Բեդերսպուրկի Ֆրանսական Նախարարդեսպանին կնոջ՝ Մոնթէպելլօ կոմսուհիին նախագահութեամբ Ֆրանսայի մէջ կազմակերպուած «Թոմպոլա»ն մը՝ ռուս վիրաւորներուն ի նպաստ, երկու հարիւր հազար Ֆր. արտադրեց։ Այդ գումարը Ռուսիոյ Կարմիր Խաչին ղրկուած ըլլալով, մայր կայսրուհին եւ Վլատիմիր մեծ դքսուհին երախտագիտութիւն յայտնեցին Մոնթէպելլօ կոմսուհիին, խնդրելով նաեւ որ իրենց շնորհակալութիւնները յայտնէ այդ բարեգործութեան մասնակցողներուն։

ՃԱՊՈՆ

Միքատոն եւ Կոթայի տարեցոյցը.— Ճապոնի կայսերական գերդաստանը.— Լրագրական թղթակիցները.— Բորթ-Արթուր.— Ճապոնի լրտեսները։

Ճապոնի կայսրը ծանուցեր է Կոթայի տարեցոյցը հրատարակողներուն թէ կը բաղձայ որ ասկէ վերջը իր գերդաստանին ազգաբանութիւնն ալ հրատարակուի նոյն տարեցոյցին մէջ, ինչպէս կ'ըլլայ վեհապետական միւս գերդաստաններունը։ Միքատոն դիտել տուեր է թէ արժանի է հաւասար նկատուելու Եւրոպայի միւս վեհապետներուն։ Արդէն Թոքիոյի արքունիքին մէջ շատ վշտացած էին երբ Ճապոնի մայր կայսրուհիին մահուանը առթիւ եւրոպական արքունիքները սուգ չառեր էին, մինչդեռ Թոքիոյի արքունիքը սուգ կը սահմանէ երբ եւրոպական վեհապետական գերդաստաններուն անդամներէն մէկը մեռնի։

— Ճապոններուն խստութիւնը, լրագրական թղթակիցներուն նկատմամբ, կը մեկնուի սա իրողութեամբ թէ զինուոր ցամաք հանելու կէտերը եթէ առաջուընէ ծանուցուած ըլլային, ռուս զինուորներու փոքր խումբ մը պիտի կրնար մեծ կորուստներ պատճառել Ճապոններուն, երբ անոնք, մինչեւ մէջքերնին ջուրի մէջ, կը քալէին չորս հազար մեթրէ աւելի տարածութեան մը վրայ։

— Ծանուցուեցաւ թէ շատ խոշոր թնդանօթներ պիտի ամրակեծեն Բորթ-Արթուրը եւ թէ յարձակում մը պիտի կատարուի ամէնէն աւելի խոցելի մէկ կէտին վրայ։ Անգլիական լրագիրները կ'ըսեն թէ այդ կէտը նման է՝ Լէտիսմիթի մէջ (հարաւային Ափրիկէ) եղածին։

— Նովոյէ Վրէմիա, մասնաւոր թղթակցութիւններէ առնելով, խիստ շահեկան տեղեկութիւններ կը հաղորդէ Ճապոններու լրտեսութեանը վրայ Վլատիվոսթոքի մէջ, պատերազմէն առաջ։ Գրեթէ այն ամէն Ճապոնները որոնք նոյն քաղաքը կ'ապրէին զանազան պատրուակներով եւ ամէն տեսակ արհեստներ գործելով, լրտեսութեամբ կ'ապրէին։ Թշնամութիւնները սկսելէն առաջ եւ կամ պատերազմի սկիզբները անոնց ամէնքն ալ հապճեպով Ճապոն վերադարձան։ Անոնցմէ շատին իսկութիւնը այդ միջոցին հասկցուեցաւ, բայց շատ ուշ էր։ Ապակեղէնի գործարանի մը տէրը՝ Պ. Բէմիաթօ, որ սերտ յարաբերութիւն ունէր ռուս սպաներուն հետ եւ բոլոր ընկերութեանց մէջ կ'ընդունուէր, ճապոնական ամրոչէն զինուորներու սպայ մըն էր։ Ծանօթ դերձակ մը՝ Օքամաթօ անունով, որ ուսանողներուն ապարիկ զգեստ շինելու մասնագիտութիւնը ունէր, սպայակոյտի անդամ մըն էր։ Այդպէս ալ ուրիշ շատեր, ատոնց հաշուելու անոնք որոնց հետքը չգտնուեցաւ։ Յայտնի կ'երեւայ թէ Ճապոն, երկար ատենէ ի վեր հաստատապէս որոշած ըլլալով պատերազմիլ Ռուսիոյ հետ, մեծ խնամով եւ տարիներէ ի վեր կը պատրաստուէր, որով կրցաւ անհրաժեշտ տեղեկութիւնները առնել զինուորական գործողութեանց կատարուելիք տեղերուն եւ այն ամրութեանց մասին որոնց վրայ Ճապոնի բանակը կրնայ յարձակում կատարելու ստիպուիլ։

ՆԱՒԱՑԻՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏՆԵՐԸ

Թէ ի՛նչ է նաւային ճակատամարտներու ծախքը.— Ռումբերու արժէքը.— Նաւաբաժինի մը սպառած միլիոնները։

Ճապոնները մինչեւ իսկ փութացին ամրակեծելու Բորթ-Արթուրը եւ Վլատիվոսթոքը, առանց գնահատելի արդիւնք մը ձեռք բերած ըլլալու մինչեւ հիմա։ Ասիկա ցոյց կուտայ թէ ո՛րքան դիւրին կը սպառին վառօդները եւ ռազմամթերքները։ Սակայն ռմբակոծութեան պահուն թնդանօթներու կրելիք վնասներէն եւ անոնց մաշելէն զատ, ամէնէն առաջին ծախքը կայ զոր պէտք է նկատողութեան առնել։ Նաւային ճակատամարտներու մէջ, ուր անընդհատ թնդանօթաձգութիւն կը կատարուի, ծախքը խիստ շատ է։ Զրահաւորներու միջեւ կատարուած ճակատամարտի մը ատեն 305 միլիմէթրինոց խոշոր թնդանօթները վայրկեանը անգամ մը մէկ ռումբ պիտի արձակեն, իսկ 164 միլիմէթրինոցները՝ երկու։ Իւրաքանչիւր զրահաւորի մէջ առաջիններէն չորս թնդանօթներ կան եւ վերջիններէն ալ՝ տասը։ 305 միլիմէթրինոցներուն մէկ հարուածին գինն է 1800 ֆր. իսկ 164 միլիմէթրինոցները՝ 350 ֆր.։ Մէկ ժամուան մէջ առաջինները, չորս թնդանօթ, 240 ռումբ պիտի արձակեն որ 432,000 ֆր.ի ծախք մը կը ներկայացնէ. վերջինները տասը թնդանօթ, 1200 ռումբ պիտի արձակեն, 420,000 ֆր ի ծախք մը պատճառելով՝ գումար 852,000 ֆր. մէկ զրահաւորի համար։ Այս հաշուին մէջ չկան փոքր թնդանօթները, որոնք վայրկեանը մէկ անգամ հինգ ռումբ կ'արձակեն։ Ուրեմն տասներկու զրահաւորներէ բաղկացած նաւաբաժին մը մէկ ժամուան ճակատամարտի պահուն միայն իր խոշոր ու միջին թնդանօթներուն համար 10,224,000 ֆր.կը ծախսէ։ Ասկէ զատ մէկ ճակատամարտի համարհարկ եղած ռազմամթերքներուն կրկինը պէտք է պատրաստ ունենալ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄՈՒՔՏԷՆԻ ՇՈՒՐՋԸ

ՃԱՊՈՆՆԵՐՈՒՆ ՅԱՌԱՋԱՑՈՒՄԸ

ՄԵԾ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏ ՄԸ ՄՕՏԱԼՈՒՏ

ՎԻԷՆՆԱ, 18 մայիս (Գիշերուան ժամ 6).— Երկու հարիւր հազարի չափ ճապոնական զինուորներ երեսուն քիլոմեթրի չափ մօտեցան Մուքտէնի հիւսիսային արեւելեան կողմին եւ Քուրոբաթքին զօրավարին դէմ կը քալեն։ Քուրոբաթքին զօրավարին հրամանին տակ գտնուած զինուորներուն թիւը հարիւր հազար է։

— Ճապոնները Քայ-Ճօուն ամրակեծեցին եւ Թասի-Հաօն գրաւեցին։

ՎԻԷՆՆԱ (Գիշերուան ժամ 4).— Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական բանակը կը յառաջանայ դէպ ի Հայ-Չէնկ ու Քայ-Բինկ։ Ճապոնական փոքր զօրաբաժին մըն ալ դէպ ի Լիաօ-Եանկ կը յառաջանայ։ Մեծ ճակատամարտ մը կատարուելու վրայ է։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Քուրոբաթքին զօրավարը կը հեռագրէ թէ Բօ-Մանկ-Զիանկի մէջ հետեւակներու միջեւ ճակատամարտ մը կատարուելով ճապոնական յառաջապահները գրաւեր են Հէ-Կօ-Միէցան եւ Շիա-Եա-Բուչան։ Թօ-Լին-Զինի ու Բօթայի կայարաններուն վրայ յարձակող թունկուզները կորուստներ տալով ստիպուեր են փախչիլ։

ՎԻԷՆՆԱ.— Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ Ճապոնները մէկ կողմէն դէպ ի Նիու-Չուանկ եւ միւս կողմէ ալ Քուրոբաթքին զօրավարին զինուորներուն համախմբուած վայրը կը քալեն։

ԲԱՐԻԶ.— Բէքինի անգլիական ու ֆրանսական դեսպանները նորէն ծանուցին Չինու կառավարութեան թէ ներկայ պատերազմին մէջ պէտք է չէզոք մնայ, եւ թէ հակառակ պարագային վտանգի պիտի ենթարկուի։ Բէքինէն առնուած լուրերու նայելով՝ այդ զեկոյցը տպաւորութիւն մը գործեր է Չինու կառավարութեան վրայ։

ԲԵԴԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Քուրոբաթքին զօրավարը կը հեռագրէ թէ Ճապոնները կը շարունակեն զինուոր ցամաք հանել Լիաօ-Թունկի թերակղզիին զանազան կէտերը։

— Խաղաղականի ռուսական նոր նաւատորմը, որ յունիսին, Մայրագոյն Արեւելք երթալու կը պատրաստուի, քառասուն մարտանաւերէ պիտի բաղկանայ։ Զրահաւորները, յածածորդները եւ փոխադրանաւերը առանձին խումբեր պիտի կազմեն. իւրաքանչիւր խումբ ծովակալի մը հրամանատարութեանը տակ պիտի գտնուի։

— Քամչարքա եւ Օսեան խաչոր փոխադրանաւերը Նէվա գետին մէջ պատրաստ կը գտնուին ճամբայ ելլելու։

ԲԱՐԻԶ.— Ճապոնական թորփիլանաւեր Բէյրի ծովածոցին ականները կը մաքրեն, զօրք ցամաք հանելու համար։

— Շանկայէն հասած հեռագիրներ կը հաստատեն թէ Ճապոնցիներ ցամաքէն եւ ծովէն պաշարած են Բորթ-Արթուրը։

— Քուրոբաթքին զօրավարը կը հեռագրէ թէ Ճապոնցիները զօրք ցամաք հանած են Բայյէնու։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թօքիօյէն կը հեռագրեն թէ ճապոնական դահլիճը երէկ խորհրդակցեր է երկրորդ ներքին փոխառութիւն մը կնքելու համար։

ԲԱՐԻԶ.— Պատերազմական նախարար Անտրէ զօրավարը յայտարարեց թէ երէկ ծանուցուած մատնութիւնը ծանրակշիռ բան մը չէ։

— Երեսփոխան Պ. Մէօնիէ Խորհրդարանին մէջ հարցապնդում մը պիտի ուղղէ Պ. Տէլքասէի, Նախագահ Լուպէի Հռոմ այցելութեան դէմ Պապին կողմէ եղած բողոքին նկատմամբ։ Այս հարցապնդումէն անմիջապէս վերջը երեսփոխան Պ. Սէնպա պիտի առաջարկէ ջնջել քոնքորտան։

ՇԱՂԻԿՆԵՐԸ ՃԱՊՈՆԻ ՄԷՋ

Աշխարհիս գեղեցկագոյն ծաղիկները.— Ծաղիկներու երկիրը.— Խորհրդաւոր ծաղիկները։

Ճապոն, ծաղիկներու եւ տունկերու պէսպիսութեան ու գեղեցկութեան կողմէ կրնայ մրցիլ աշխարհիս շատ մը երկիրներուն հետ։ Մշակուածները անհաւատալի կատարելագործութիւն մը ունին, իսկ անմշակները փառայեղ կերպով կը զարդարեն բլուրները ու դաշտերը, եւ այնպիսի տեսարան մը կը պարզեն, որուն գեղեցկութիւնը անբացատրելի է։ Ճապոնի մէջ մշակուած հարսնուկը, որուն վրայ այնքան կը հիանան Արեւմուտքի մէջ, իր վայելչաշ տերեւով, փափուկ գոյներով, անթերի շրջագիծերով կը գերազանցէ ուրիշ ո եւ է ծաղիկ։ Նոյն իսկ քամէլիան նմանցած է կարտէնիային ազէւ։ Պարտէզները լեցուն են հիանալի շուշաններով։ Լօթիւսը, իր անհագին պսակներով ու տերեւներով կը ծածկէ ճահիճները։ Քրիզանթէմը որ շողշողուն փթթում մը ունի, Ճապոնի խորհրդաւոր ծաղիկներէն մէկն է։ Ճապոնի զինանշաններուն մէջ, ծաղիկներէ ու տերեւներէ բաղկացած բոլորովին, քրիզանթէմը ու բոլոնիա ծառին ծաղիկը կը գտնուին։ Զարդանկարչութեան մէջ ալ կը տեսնուին։

Պ. ՔԱՐՆԷԿԻ

Ամերիկացի միլիոնատէրին ֆիզիքական նկարագիրը.— Ծխելու հակառակորդ մը։

Իր մեծ հարստութեամբ ու առատաձեռն բարերարութիւններով հանրածանօթ միլիոնատէրը, Պ. Քարնէկի, ֆիզիքապէս փոքր մարդ մըն է. թիկնեղ, քաջակազմ, հիւրընկալ, պարզասէր եւ զուարթամիտ։ Ոսկիի հետ խաղացողներու պէս դեղին չէ դէմքը, ինչպէս կ'ենթադրուի այդ կարգի մարդոց համար։ Թէեւ ժամկալ բայց առողջութիւնը հիւանդ չէ բնաւ, այն դրամատէրին պէս զոր Զօլա կը նկարագրէ, գաւաթ մը թէյ իսկ խմելու անկարող։ Պ. Քարնէկի չի ծխեր եւ չուզեր որ ալ իր մօտ ծխեն։ Թէեւ այս վերջին արգելքը հակառակ ըլլայ նորաձեւութեան, ինչ որ երեւան կը բերէ իր հեղինակութեան տէր նկարագիրը։ Խեղճ Ռուսօ, կասկածոտ ու հալածական, տարաբախտ Պէթովէն, խուլ ու բարկացոտ, եթէ երբեք ունենային այս աննեղող ոգին, արժանիք մը պիտի նկատուէր այդ բանը, որովհետեւ իրենց մտքի պահանջները չէին թոյլատրէր աններող ու հեղինակաւոր ոգի մը ունենալու։ Եթէ մարդիկ կը համակերպին անոնց քմահաճոյքներուն, ո՛չ թէ անոնց դրամարկղներուն, այլ խեղճ ուղեղներուն համար է։ Պ. Քարնէկիի ներկայացող մէկը, հակառակ յամառ ծխող մը ըլլալուն, փափաք պիտի զգայ սիկառ մը վառելու։ Պ. Քարնէկի սկզբան որանեղած այս յանդուգն քմահաճոյքին համար, ի վերջոյ պիտի ըմբռնէ անոր թաքուն պատճառը, եթէ երբեք ճշմարիտ փիլիսոփայ մըն է։

ՕՐԻՆԱԳԻՐՔ ՄԸ ԲԺԻՇԿՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ

Կարեւոր պետքի մը լրացումը.— Կնճռոտութիւններ բժշկական աշխարհի մէջ.— Նոր բժիշկները։

Բարիզի բժիշկներու ընդհանուր ընկերակցութիւնը պատրաստելու վրայ է ծրագիր մը, բժշկ. կանոններու կիրառութեան մասին օրինագիրք մը շինելու համար։ Ամէն օր բժշկական կնճռոտ պարագաներ կը ներկայանան. անակնկալ հիւանդութիւն մը պատահելով՝ ամէնէն մօտի բժիշկը կը կանչուի ու այցելագինի մասին անհամաձայնութիւններ կը ծագին, վիրաբոյժի մը պէտքը անհրաժեշտ կը դառնայ, դեղագործի մը սխալ պատրաստութիւնը, անուշադրութեան հետեւանօք եւ դեղագործին հետ ծագած դժուարութիւնները, եւն.։ Նոր ու երիտասարդ բժիշկ մը կը նեղուի այդ կնճռոտութեանց մէջ, եւ կը ստիպուի պաշտօնակցութեան կանոնները անտես ընելու, աւանդութիւններու անտեղեակ ըլլալուն պատճառաւ։ Հետեւաբար, բժշկական նոր օրինագիրքը թանկագին առաջնորդ մը պիտի ըլլայ նոր վկայական ստացած բժիշկներուն համար։ Օրինակ մը պիտի տրուի անոնց՝ բէզը խօսած օրէնքին։ Այս օրինագիրքը կիրարկուելու համար, բժշկական սէնաքներու հաւանութեան կը սպասուի։

ՍԻԿԱՌԷԹԻՆ ԴԷՄ

Քանատայի խորհրդարանին մէջ.— Առաջարկ մը.— Սիկառէթը կը վնասէ՞։

Այս պահուս, Քանատայի մէջ, կատաղի պայքար մը կը մղուի սիկառէթի դէմ։ Օթթավայի Խորհրդարանը քանի մը նիստ նուիրեց այս ծանրակշիռ խնդրին, որով զբաղած էր անցեալ տարի, առանց լուծման մը յանգելու։ Անիրաւախոհ երեսփոխան մը, Պ. Մաք Լարէն, պարզապէս առաջարկած էր սիկառէթներու վաճառումը արգիլել։ Այս առաջարկը, 1903ին, 48ի դէմ 103 ձայնով ընդունուեցաւ, բայց անկանոն կերպով ներկայացուած ըլլալուն, ազդեցութիւն չունեցաւ։ Քանի մը բանախօսներ պատասխանեցին Պ. Մաք Լարէնի։ Ասոնք ըսին թէ սիկառէթի չափազանց գործածութիւնը ծանր անկարգութիւններ առաջ կը բերէ։ Բայց չափաւոր մարդոց կողմէ սիկառէթին գործածութիւնը բոլորովին անվնաս է։ Սիկառէթին վաճառման եւ ներածման վրայ դրուած արգելքը, ընդհակառակը, ա՛լ աւելի պիտի տարածէ սիկառէթին ծածուկ գործածութիւնը, արգիլեալ պտուղին ազդած հրապոյրին պատճառաւ։ Նախարարապետ Սըր Ուիլֆրէտ Լօրիէ ալ միջամտեց, ըսելով թէ սիկառէթը վնասակար է տղոց. այս մասին ամէնքն ալ համակարծիք են, բայց վնաս չի պատճառեր չափահասներուն։ Խանութպաններուն եղած արգելքը, տղոց ծխելու մասին, գործնական լուծում մը չէ, որովհետեւ նոր ծխողները հին ծխողներու միջոցաւ ձեռք պիտի ձգեն։ Մէկ խօսքով, սիկառէթը դեռ երկար ատեն գոյութիւն պիտի ունենայ։

ԳՐԻԳՈՐ Գ. ԱԴԱՄԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՍՏԱԲԱՆ
Պոլիս, Պահճէ-Գաբու, Քէօբրիւլի խան, Ն25

Պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ իր մեծարգոյ վարպետին՝ հանրածանօթ փաստաբան Ազն. Վռամշապուհ Մանուկեան էֆէնտիի գրասենեակը 15 տարւոյ երկարամեայ պաշտօնավարութենէն վերջ, այս անգամ իր վկայականը առնելով, յիշեալ սենեակը թողած եւ Պոլիս Պահճէ-Գաբու Քէօբրիւլի խանին մէջ փաստաբանական գրասենեակ մը հաստատած է. կ'առնձնէ քաղաքային, առեւտրական, քրէական եւ Շէրիի ամէն կարգի դատեր. կը խմբագրէ մազպաթա, սէքքեթօ, քօմբրոմէսօ, վաճառականական եւ այլ կարգի պայմանագրութիւններ եւ աղերսագիրներ։ Վաճառականական ընկերութեանց լուծման եւ կազմութեան վերաբերեալ գործողութիւնք փութով կը կատարուին, խիստ դիւրամատչելի գիներով։

Վճռաբեկ ատեաններու ներկայացուած ամէն կարգի դատերու հետապնդման մասին գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք խիստ չափաւոր վարձքի փոխարէն ամենայն փորձառութեամբ եւ փութով պիտի կատարուին։

Կը յուսայ թէ Պատ. Հասարակութիւն պիտի բարեհաճի իր վստահութեամբ պատուել եւ քաջալերել զինք իր նոր ասպարէզին մէջ։ 9—12

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (72)

ԲԻԷՐ ՄԱԷԼ

ՍԻՐՈՅ ԱՆՏԱՌԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԳԻՇԱԿԵՐ ՄԱՐԴԸ

Դ.

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍԸ

Տիկին տը Պէրհատրն սկսաւ նօտարին հետ խաղալ եւ կատակել, իբր կին մը որ աշխարհիկ յարաբերութեանց շնորհիւ վարժուած է բարձրէն նայիլ լիրբ խօսքերու վրայ։ Արդ, իրեն համար լիրբ խօսք մըն էր նօտարին պնդումը այնպիսի խնդրոյ մը վրայ, որ բնաւ հաճոյ թուած չէր, մանաւանդ այդպիսի հանդիսական պահու մը։

Ուստի փորձեց օձիքը ազատել պատշաճ հեգնութեամբ մը։

—Ա՛հ, կը վախեմ։ Ձեր ամուսնական կամքութեանց եւ աղջկանս վրայ աչք նետելու պատիւը ընելնուդ վրայ կը դառնա՞յ խնդիրը... Եթէ ատոր վրայ կը խօսինք, ինչպէս կ'ըլլայ սիրելի նօտարս։ Կը բաւէ որքան խօսեցանք առայժմ իրական եղող ամուսնութեան մը վրայ։ Ատեն ունինք միւսին նկատմամբ խօսելու։

Պրիւլէ զգաց այդ ձախող բառերուն սաստիկ խայթուածքը ու ինք ալ խիստ շեշտ մը առաւ, եւ զուարթ մտքի տէր չըլլալով, ջախջախիչ կերպով տուաւ հարուածը։

—Ո՛չ, տիկին կոմսուհի, պատասխանեց նօտարը սմբեղեւ շեշտով մը, ալ եւս ժամանակ չունինք սպասելու։ Եթէ երբեք սրտի շահերուս վրայ չխօսինք այսօր, վաղը պէտք պիտի ստիպուիմ իմ նիւթական շահերուս վրայ խօսք բանալ։ Գիտէք որ անոնց պայմանաժամը կ'աւարտի վաղը, տասներորդ անգամ ըլլալով։

Տիկին տը Պէրհատրն ամչցաւ։ Պրիւլէ սպառնալիքով վախցնելու եղանակը կը վերսկսէր.

—Ա՛հ, կը տեսնեմ եղածը։ Բարեկամ մը հրաւիրած ըլլալ կը կարծէի իմ սեղանիս ու ընտանեկան յարկիս մէջ։ Այդ բարեկամին ընկերացած է պահանջատէր մը։

Պարբերութիւնը չափազանց անարգական էր։ Պահ մը ծռեցաւ նօտարին գլուխը։ Բայց քիչ յետոյ Պրիւլէ վեր առաւ գլուխը, եւ բարկաճայթ աչքերով ըսաւ.

—Տիկին կոմսուհի, դարձեալ կը սխալիք։ Պահանջատէրը ձեր սեմէն ներս չպիտի մտնէր, եթէ երբեք անոր գլխուն չնետէիք ունեցած պահանջը։

Ճիշդ այս պահուն էր որ Իվօն սրահին դուռը հանդիպելով ականջը դրած մտիկ կ'ընէր։

Դիւրին էր ըմբռնել Իվօնի սարսափը, որովհետեւ խօսակցութիւնը կը սկսէր իբր յառաջաբան մենամարտի մը։

Մանկամարդ աղջիկը կուրծքին վրայ դրաւ ձեռքը, որուն աղմկալից սրտատրոփումները զսպելու համար, ու լարուած ուշադրութեամբ մը ականջ դրաւ խօսակցութեան։

Տիկին տը Պէրհատրն չէր կքած այդ ընդհարման տակ։ Որոշած էր դիմադրել մինչեւ վերջը։ Ուրիշ շատ մը պարագաներու ատեն այնքան տկար եղող այս կնոջ քաջութիւնը ներշնչողն էր նօտարին գձուձ ու անպատշաճ ընթացքը։

—Շա՛տ լաւ, պարոն, յարեց կոմսուհին, ամէն ինչ մէջտեղն է եւ երկդիմի գործ տեսնելու հարկ չկայ։ Պահանջատէրը թող խօսի։ Պրիւլէ խածաւ շրթունքները։ Խօսակցութիւնը դէշ դարձուածք մը կ'առնէր։ Շատ փութկոտ գտնուած էր, ու հիմա պէտք կը զգար բառերու արտաքի մը, այդքան դէշ կացութենէ մը ազատելու համար։ Ուստի արժանապատուութիւնը վիրաւորուած մարդու դեր խաղալով, ըսաւ.

—Տիկի՛ն, կը տեսնեմ որ զիս մարդ ընելու տրամադիր չէք բնաւ։ Ուստի թոյլ տուէք ինծի ըսել որ իբր բարեկամ մտած եմ հոս եւ հիմա հրաժեշտ կ'առնեմ ձեզմէ։

Ու այս խօսքերուն վրայ, Պրիւլէ ոտքի ելաւ դէշ կեղծուած հպարտութեամբ մը։

Բայց կոմսուհին որ առաջին խաղը վաստկած էր, զինովցաւ իր տարած յաղթանակին վրայ։ Իր յեղյեղուկ ու սրընամէջ միտքը յաղթեց քիչ մը առաջ ցոյց տուած ողջմտութեան խորհուրդներուն։ Ուզեց ուղղակի բռնադատել թշնամին՝ այս վերջին խրամատներուն մէջ եւ ձախաւեր կերպով յարձակողականի սկսաւ.

—Պարոն Պրիւլէ, ընդհակառակը, ոչ մէկ ատեն այնքան տրամադիր պիտի գտնէք զիս, զրուցեց տիկին տը Պէրհատրն. այսօր համբերութեան մեծ պաշար մը ունիմ տրամադրութեանս տակ եւ պատրաստ եմ ձեզի հետ ճշդելու հաշիւները։

Որքան բառ, նոյնքան նախատինք։

Նօտարը սկսաւ բարկանալ, սակայն փորձեց զսպել ինքզինքը։

—Տիկին, քիչ մը առաջ չըսի՞ք թէ լաւ կ'ըլլար որ այդ բաներուն վրայ չխօսինք այսօր։

Կոմսուհին քրքջալիր խնդաց, բայց քիչ մը բռնազբօսիկ ծիծաղով մը, ու ըսաւ.

—Օ՜հ, ներողութիւն։ Իրարու հետ կը չփոխենք։ Իրաւ է որ այդ խօսքը ըրի բայց ձեր սրտի գործերուն համար միայն։

Ասիկա նոր դառնութիւն մըն էր Պրիւլէի համար, նոր ձախաւերութիւն մը կոմսուհիին կողմէ։ Նօտարին սրտին մէջ արթնցող բարկութիւնը բրդեցաւ։

—Տիկին, յանցանքը ոչ թէ իմինս այլ ձերն է, եթէ այս պարագային կը մոռնամ խանդաղատանքի այն զգացումները, որոնք մինչեւ հիմա ձեր անձին հետ կապած են զիս, եւ եթէ իրաւ կը շեղիմ հետեւած զգացումներէս, զոր իբրեւ պարտք, խղճմտօրէն գործադրած եմ մինչեւ այսօր։

—Ահաւասիկ սպառնալիք մը, եւ անանկ պարկեշտ, այս անգամ։ Մեծապէս շնորհակալ եմ ձեր ցոյց տուած անկեղծութեան համար։

—Ըսել է ամէն ճիգ կը թափէք ծայրայեղ միջոցներու դիմելու համար։

—Ո՛չ պարո՛ն, միայն կը վերահաստատեմ այն անջրպետները, զորս չկրցաք զօրս պահել։

(Շարունակելի)

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Առաջին կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Երուսաղէմի կառավարիչ Քեազիմ պէյի։ Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ ծխախոտի Ռէժիի վարչութեան տաւքմանց տեսուչի օգնական Պերճ Յ. Պոյաճեան էֆ.ի։

— Լիագաթի ոսկի շքանշան՝ Բժշկական բարձրագոյն վարժարանին ուսուցիչներէն Տօքթ. Ճէլալ Իսմայիլ փաշայի։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Սօֆիայէն մայիս 18 թուականով եւ երէկ ուան եւրոպական ժամ 7 ու կէսին հետեւեալը կը հեռագրեն Իգտամի.— «Բարեգի օսմ. դեսպան Միւնիր փաշա, երէկ, հոս ժամանելով, կայարանին մէջ ը՛նդունուեցաւ Պուլկարիոյ կայս. գոմիսէր Ալի Ֆէրրուխ պէյի, բոլոր պաշտօնեաներուն, Ֆէրտինանտ իշխանին մասնաւոր քարտուղարին, ոստիկանութեան տեսուչին, Սօֆիայի քաղաքապետութեան նախագահին եւ արարողապետի մը կողմէ։ Նոյն գիշերը Պուլկարիոյ Նախարարապետին բնակարանին մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Պուլկարիոյ բոլոր նախարարները եւ վերագրեալ անձնաւորութիւնները։ Այսօր ալ կայս. գոմիսէրը իր պաշտօնարանին մէջ կէսօրուան սեղան մը տուաւ ի պատիւ Միւնիր փաշայի։ Ներկայ գտնուեցան Պուլկարիոյ բոլոր նախարարները եւ բարձրաստիճան պաշտօնատարները։ Նախարարապետը թէ՛ երէկ գիշերուան եւ թէ այսօրուան հացկերոյթներուն ատեն բանախօսութիւններ արտասանելով թուեց Վեհ. Սուլթանին այն բազմաթիւ շնորհները, որոնց կ'արժանանան ինչպէս կայս. բոլոր հպատակները, նոյնպէս պուլկար հպատակները եւ Պուլկարիա։ Ներկաները «Հուրրա՛»ներով ողջունեցին այդ խօսքերը։ Միւնիր փաշա ալ պատասխանելով նորանոր գովեստի խօսքեր ըրաւ Ֆէրտինանտ իշխանին համար։ Միւնիր փաշա այս իրիկուն Սօֆիայէն մեկնեցաւ։ Պուլկարիոյ բոլոր նախարարները, կայս. գոմիսէրը եւ ուրիշ անձնաւորութիւններ կայարան երթալով ողջերթ մաղթեցին։ Միւնիր փաշա Հապիպլէէն սկսելով Պուլկարիոյ իշխանին յատուկ վակոններով ուղեւորեցաւ մինչեւ Սօֆիա։ Իշխանին կողմէ ղրկուած երկու պաշտօնատարներ Ֆիլիպպէէն դիմաւորեցին Միւնիր փաշան։ Սօֆիայի կայարանին մէջ ընդունելութիւնը շատ շքեղ եղաւ։ Կայարանէն մինչեւ քաղաք Միւնիր փաշա իշխանին յատուկ կառքով գնաց, նաեւ ընդունելութեանց ու պտոյտներու պահուն ալ նոյն կառքը դրուած էր Միւնիր փաշայի տրամադրութեանը տակ։ Սօֆիայի մէջ Միւնիր փաշա այցելեց կենդանաբանութեան ու բուսաբանութեան պարտէզները ու թանգարանը։»

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայուած ըլլալով զրահապատ տասներկու թնդանօթակիրներ շինել տալ՝ օսմ. ծովեզերքներու պահպանութեանը համար, ծովային նախարար Ճէլալ փաշայի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողով մը կը քննէ այդ մասին եւրոպական նաւագործարաններու կողմէ մատուցուած ծրագիրները ու յատակագծերը։ Յանձնաժողովը անոնցմէ ամէնէն նպատակայարմարը պիտի ընտրէ եւ ըստ այնմ հարկ եղած ապսպրանքը պիտի կատարուի։

— Իզմիր շոգենաւը չորեք օրը Միտիլլի պիտի տանի Համիտիէ յածանաւին եւ Էրթողրուլ շոգենաւին սպաները եւ նաւաստիները։

— Թէրսանէի մէջ Թօրփիլահալածներու ու Թօրփիլանաւերու նորոգութեան ծախքը պիտի հատուցուի զինուորական պատուղիններու վերատեսչութենէն։ Բէյքնջը Տէրեա եւ Շահինը Տէրեա Թօրփիլահալածները որոգահարուած թնդանօթներով պիտի սպառազինուին։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՄԱՆ ՀՐԱՄԱՆԱԳԻՐ.— Կ. Պոլսոյ ամբաստանիչ ատեանը ձերբակալման հրամանագիր տուած է Ֆուաա անուն անձի դէմ որ Աթէնք ու Եգիպտոս փախած ըլլալուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է եւ պիտի դատուի եղեռնադատ ատեանին առջեւ։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Կայս. Իրատէ մը հրամայեց երկու հազար ղրշ. ամսաթոշակ յատկացնել եպարքոսական խորհրդական Թէվֆիք փաշայի որդւոյն՝ վախճանեալ Րէֆիք պէյի այրիին ու որբերուն։

ՄՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Պետական Խորհուրդին կողմէ պատրաստուած այն օրինագիծը, որ կը վերաբերի սնանկութեանց առաջքը առնելու խնդրոյն, մատուցուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ՆԱՀԱՆԳԱՑ ընդհանուր քննիչը տեղեկագրեց ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ նոյն նահանգաց մէջ վերջին դէպքերէն վնասուածներուն 32,000 ոսկիի չափ գումար մը բաշխուած է. Նաեւ Երկրագործական Պանքային անասուններն ալ այդ գումարին հաւասար արժէքով ուտեստի եւ սերմի յատուկ արմտիք բաշխուած են։ Անտառներէն ալ առանց տուրքի առաջնակարգ կտրուած է՝ տուներու շինութեան համար։ Մեծ-Եպարքոսը ծանոյց ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ կայս. Իրատէ մը հրամայուած է որ քաղաքապետութեան պաշտօնարանին մէջ կազմուած յանձնաժողովը դրէ հանգանակութեանց մնացած մասը։

—Թօյլան կողմերը անցեալները պատահած երկրաշարժէն վնասուածներէն կարօտներուն հարկ եղած նպաստները եղած են կայս. կառավարութեան կողմէ, որ անոնց հանգստութեանը համար հարկ եղած միջոցներն ալ ձեռք առած է։ Տեղւոյն հարուստներն ալ հանգանակութիւն կատարած են։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻՆ համար պատրաստուած վիճակագրութենէ մը կ'երեւայ թէ նիւթական 1316 տարուան վերջը նոյն հաստատութեան անուանական դրամագլուխն էր 681 միլիոն ղրշ. եւ իսկական դրամագլուխը՝ 349 միլիոն։ 1317ին առաջինը բարձրացած է 719 միլիոնի և երկրորդն ալ 356 միլիոնի։ 1316ին փոխառութեան մէջ գործածուած դրամագլուխն էր 292 միլիոն ղրշ.։ 1317ին եղած փոխառութեանց գանձումէն եւ ուրիշ հասոյթներէ նորէն 50 միլիոն ղրուշ փոխ տրուած է երկրագործներուն։ Նախորդ փոխառութենէն 42 միլիոն ղրշ. գանձուած է։ Այդ հաշուով 1317 տարւոյն վերջը փոխառութեանց մէջ գործածուած դրամներուն գումարն էր 300 միլիոն ղրշ.։ 1316 տարուան խառն հասոյթն էր 14 միլիոն ղրշ. եւ ծախքը՝ 8 միլիոն. իսկ զուտ շահը՝ 5 միլիոն։ 1317ին խառն հասոյթն է 15 միլիոն եւ ծախքը՝ 8 միլիոն, իսկ զուտ շահը՝ 6 միլիոն։ Այդ գումարէն երաշխաւորութեանց պակասները, ճիւղերու պաշտօնեաներուն շահաբաժինները եւ այլն զեղչելէ ետքը, մնացած հինգ միլիոն ղրշ.ին երկու երրորդը՝ երեք միլիոն ղրշ. ըստ օրինի, յատկացուած է երկրագործական դպրոցներու ծախքերուն։ Պանքային 1317 տարուան դրամական ընդհանուր գործառնութեանց գումարն է 501 միլիոն ղրուշ։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ որոշեց որ նորածիններու համար երբ օսմանիէ թէզքէրէ առնուի, ներկայացուող վկաներն ալ տարագրեն եւ կնքեն իլմուխապէրները։ Այդ որոշումը պարունակող տեղեկագիրը մատուցուեցաւ Մեծ-Եպարքոսին։

ՌՈՒՍԻՈՅ Նիքոլա Բ. կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ այս առաւօտ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան Ռուսիոյ դեսպանատան մատուռին մէջ։ Ներկայ էին դեսպանը եւ դեսպանատան ու հիւպատոսարանին բոլոր պաշտօնեաները։ Յետոյ շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան դեսպանատան մէջ։

Պ. ԶԻՆՈՎԻԷՎ, Ռուսիոյ դեսպանը, յառաջիկայ շաբաթ օր Բէզբորոտկօ պիտի ուղեւորի երկու ամսուան արձակուրդով։ Պ. Զինովիէվ դեսպանատան պահակ շոգենաւով՝ Զաբօրոզեց-ով Օտեսա պիտի ուղեւորի։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ ազգային տօնին առթիւ, յառաջիկայ երկուշաբթի ռումանական դեսպանատան մէջ շնորհաւորական ընդունելութիւններ պիտի կատարուին։

ՆՈՐ ՏՐԱԳԻՐ.— Այն ճարտարագէտները, որոնք Սուսուղըրլըք գացած էին վերջնական ուսումնասիրութիւններ կատարելու այդ գետին եւ իր ճիւղերուն նաւարկելութեան պայմաններուն վրայ, իրենց գործը աւարտած եւ տեղեկագիր մը, ինչպէս նաեւ գետին եւ շինուելիք ջրանցքներուն յատակագիծները մատուցին ձեռնհաս պաշտօնարանին։ Այն գաւառները, որոնց մէջէն կ'անցնի այս գետը, իր այլեւայլ ճիւղերով, (Միխալըճ, Քիրմասթի, Լուպատ, Սմօլնիա, Մէնտէհօր եւ ուրիշ բազմաթիւ տեղեր) որոնք մաս կը կազմեն այդ նպատակով տրուած մենաշնորհին, ամէնէն արգասաբեր ու բերրի մասերն են Պրուսայի նահանգին։ Ամէն տարի 50,000 թոնօ արմտիք կ'արտածուի այդ կողմերէն։ Բրինձ, մանկանէզի արծաթխառն եւ ոսկեխառն կապարի, ինչպէս նաեւ մինչեւ հիմա վայրի մնացած անտառներու շահագործումը եւ արտածումը մեծ շահեր պիտի բերեն Ընկերութեան՝ զարգացնելով միեւնոյն ատեն վաճառականութիւնը։ Պետական գանձը մեծապէս պիտի օգտուի։ Նաեւ այս նոր ճամբով պիտի փոխադրուին Սուլթան Չայիրի պոռացիթ հանքային արտադրութիւնները։ Տեղւոյն բնակչութիւնը պիտի կրնայ ալ եւս արտածել իր ապրանքները՝ արմտիք, ափիոն, շինութեան փայտ, եւն.։ Տեղւոյն այս երթեւեկութիւնը հաստատուելով, ուղեւորներու եւ ամէն տեսակ ապրանքներու փոխադրութիւնը դժուարութեան չպիտի հանդիպի։ Միխալըճէն նաեւ ամէն տարի 400,000է աւելի ոչխար եւ գառնուկ պիտի փոխադրուի, այնպէս որ մսի գինը Պոլսոյ համար դժուարին խնդիր մը չպիտի ըլլայ ա՛լ։ Այս բոլոր բարիքներուն համար տեղւոյն բնակչութիւնները երախտապարտ են Վեհ. Սուլթանին, որ Իր պաշտպանութիւնը կը շնորհէ այս տեսակ մենաշնորհներու, երկրին եւ Իր հպատակներուն բարգաւաճմանը համար։

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ.— Միջերկրականի ֆրանսական նաւաբաժինը երկուշաբթի Թուլօնէն ճամբայ ելեր է՝ այցելելու Արեւելքի նաւահանգիստները։ Երբ Իզմիր ժամանէ՝ հրամանատարը՝ ծովակալ Կուբրատ յունիս 18ի չորեքշաբթի օրը Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ, Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահին ողջոյնները եւ յարգանքները մատուցանելու Վեհ. Սուլթանին։ Այս այցելութեան նպատակն է, կ'ըսէ Լ. Հէրըլտ. աւելի եւս ամրապնդել Թուրքիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ եղած բարեկամական յարաբերութիւնները։ Նաւաբաժինը որ տասնըեօթ մարտանաւերէ կը բաղկանայ, Պիրէան ալ հանդիպելով քանի մը օր հոն պիտի մնայ։

ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ երկաթուղիին 18րդ շաբթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար սապէս եղած է.— Հայտար Փաշա-Էնկիւրիի գիծ (578 քիլոմէթր) 8,219 Ֆր. Նախորդ տարիէն 1,255 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 1,074։ Էսկիշէհիր-Գոնիայի գիծ (445 քիլոմէթր) 3,186, նախորդ տարիէն 4,428 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 2,156։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ հասոյթները յունուար 1էն մինչեւ մարտի վերջը 2,824,183 ոսկի եղած են եւ ծախքերը՝ 1,989,809։

ՄԱՀԼԻՒԼ ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐԸ.—Ձեռնհաս պաշտօնարանը որոշեց տարի մը եւս շարունակել այն թոյլտուութիւնը, որուն համաձայն վարձ կալուած մը երբ մահլիւլ մնայ, բաժին ունեցող այրերը ու կիները եւ ուրիշներ պիտի կրնան հարիւրին քսան զեղչով եւ կէսը դրամ ու կէսը «քուբո(ն)»ով գնել մահլիւլ մնացած բաժինը։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը որոշեց մայիս 3/16էն սկսեալ Լինկայի (Պարսից ծոց) ժամանումները հինգ օրուան քարանթինայի եւ ախտահանումներու ենթարկել։ Նոյն որոշումը տրուած է նաեւ Պահրէյն կղզիներուն համար, (Պարսից ծոց)։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ երկուշաբթի օրը ժանտախտէ մէկ մահ պատահեր է։

ԻԶՄԻՐԻ մէջ եւ Այտընի նահանգին ներսերը օգտակար անձրեւներ տեղացեր են կիրակի օրը։

ՍԵՒ ԾՈՎԻ բերանը խրած ռուսական Ազով շոգենաւը երէկ ազատուելով Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեց։ Ապրանքները վնասուած չեն։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բէրայի գրասենեակները գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ երկուշաբթի։

ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԻ Ղալաթիոյ, Պոլսոյ եւ Բէրայի գրասենեակները գոց պիտի ըլլան յառաջիկայ երկուշաբթի։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ շոգենաւերուն նոր ժամանակացոյցը մայիս 15էն պիտի գործադրուի։ Մինչեւ այդ օր՝ վաղը, մայիս 7էն սկսեալ, առ յաւելուածական երթեւեկութիւնները պիտի կատարուին.— Առաւօտուն ժամ 10.30էն շոգենաւ մը Պէշիկթաշէն ճամբայ պիտի ելլէ եւ Արնաւուտքէօյ՝ Գուրուչէշմէ, Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյ ու Օրթաքէօյ հանդիպելով Կամուրջ պիտի երթայ։ Ուրիշ շոգենաւ մըն ալ 10.30էն Սկիւտարէն պիտի մեկնի եւ Գուզկունճուք ու Պէշիկթաշ հանդիպելով Կամուրջ պիտի երթայ։

Տես չորրորդ երես Քարմէլ Օրիանթալ գինիի եւ գոնեաքի ծանուցումը

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՏՕՆԸ

ԵՒ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Ս. Պատրիարքը երէկ ժամը 10ին հանդիսաւոր գնացքով Պատրիարքարանէն առաջնորդուեցաւ Հիւանդանոց, վարդապետներու եւ Հիւանդանոցի պաշտօնէութեան ներկայացուցիչներուն հետ։ Առաջին կառքին մէջ բազմած էր Ս. Պատրիարքը՝ իր հետ ունենալով Հոգաբարձութեան անդամ Իւվրենեան Գրիգոր էֆ.ն, Բ. կառքին մէջ գրասենեակի տեսուչ Մովսէս էֆ. Խուտավէրտեան եւ երկու վարդապետ։ Ն. Սրբազնութիւնը դիմաւորուեցաւ որբանոցի երկսեռ աշակերտներէն եւ պաշտօնէութենէն։ Ս. Պատրիարքը պահ մը Հիւանդանոցը հանգիստ առնելէ ետք, եկեղեցի առաջնորդուեցաւ, ուր ժամերգութեան նախագահեց։ Ժամերգութեանց աւարտումէն վերջ, պարտէզին ներքին մասերը այցելեց։ Իրիկուան սեղան մը տրուեցաւ ի պատիւ Ն. Սրբազնութեան, որուն սեղանակից եղան վարդապետներ եւ Հիւանդանոցի պաշտօնէութիւնը։ Այս առտու, ժամ 11ին սկսան ժամերգութիւնները, որոնց մասնակցեցան Սամաթիոյ եւ շրջակայ թաղերու ծխատէր քահանաներն ալ։ Ներկայ էին եկեղեցական դասէն Տ. Գրիգորիս արքեպ. Յովհաննէսեան, Տ. Հմայեակ եպս. Դիմաքսեան, Տ. Գէորգ եպս. Երէցեան, Տ. Ներսէս եպս. Ասլանեան, Արմաշեան եւ Երուսաղէմի վարդ.ներ, Բերայի Աւագերէց Տ. Յովհաննէս Ա. քահանայ Մկրեան, որ հանդէսին բարեկարգութեան մասնաւոր խնամք կը տանէր։ Պատարագիչն էր Ս. Պատրիարքը, որ հանդիսաւոր թափօրով Հիւանդանոցի հիւրանոցէն առաջնորդուեցաւ մատուռը։ Ճաշու Գիրքէն վերջ, Ս. Պատրիարքը գեղեցիկ քարոզ մը խօսեցաւ, բնաբան առնելով Սողոմոն Իմաստունին սա խօսքը. «Բարի արա՛ ողջմտաց, զի կատարեալ լիցի օրհնութիւն քո։» Ն. Սրբազնութիւնը բարեգործութեան ներածութիւնը ըրաւ եւ այս առթիւ առաքինի կենաց պայմանները թուեց, ինչպէս նաեւ մեր անձին հանդէպ ունեցած պարտաւորութիւնը։ Ս. Պատրիարքը ողջախոհութեան վրայ ծանրացաւ և Իմաստունին խրատը ընդգծելով՝ թուեց այն անկեալները ու լքեալները, որոնցմէ շատեր ծնողական պաշտպանութենէ զուրկ են։ Բարեգործութեան այս խրատականէն վերջ, առաջ բերաւ նաեւ ապրելու եւ առնելու պարտականութիւնները, ինչպէս նաեւ ողջամտութեան ու գթութեան բնածին պարտականութիւնները, որով ամէն մարդ իր կարողութեան սահմանին համեմատ օգնելու զգացում մը կունենայ։ Ս. Պատրիարքը յորդորեց թէ այս առաքինութիւնները պիտի ըլլան մարդկային կատարելութեանց լրումը։ Ապա յիշատակեց երախտաւոր անձերը, որով հայ քրիստոնեայ ժողովուրդը Լուսաւորչի օրէն զգացած է գթութեան յարկերու պէտքը, եւ ի մասնաւորի յիշեց Ս. Փրկչեան հաստատութիւնը, որով ամէն ժամանակ կարօտեալները կատարեալ խնամք կը վայելեն հոն։ Ն. Սրբազնութիւնը յորդոր կարդաց ժողովուրդին՝ երախտագէտ սրտով նպաստել սոյն գթութեան յարկին։ Ներկայ Հիւանդանոցին հետ՝ յիշեց նաեւ նախկին Հիւանդանոցին վայրը՝ Նարլը Գաբու եւ ուրիշ տեղեր, ուր երբ բնակիչներ շատցած են՝ բարեյիշատակ Յարութիւն Ամիրան գլուխ կը կանգնի եւ կը հիմնէ Ս. Փրկչեան Հաստատութիւնը։ Ս. Պատրիարքը յիշեց նաեւ Պէզճեան Ամիրային հետ շատ մը ուրիշ բարերարներ եւ ժողովուրդին յորդոր կարդաց անոնց օրինակին հետեւիլ։ Ն. Սրբազնութիւնը այս հաստատութեան իբրեւ էական պայման նկատեց հաստատուն եկամուտները եւ հետզհետէ ծանրացող նոր շէնքին կառուցման վրայ, եւ այս գործին զարգացման համար Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան տարած խնամքը ու աշխատութիւնը հռչակեց։

Եկեղեցին լեցուած էր սաստիկ բազմութեամբ։ Ներկայ էին նաեւ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը, գրեթէ ամբողջութեամբ։ Նոյնպէս Հիւանդանոցի բժշկապետ Տօքթ. Տաղաւարեան, Տօքթ. Զօրդարեան, Ուսումնական Խորհուրդի ներկայացուցիչներ, մամուլի ներկայացուցիչներ եւայլն։

⁂

Եկեղեցական արարողութեանց աւարտումէն ետքը, Ս. Պատրիարքը հանդիսաւոր թափօրով պարտէզ առաջնորդուելով, եպիսկոպոսներէ ու վարդապետներէ շրջապատուած, հանդիսաւոր բարեմաղթութիւններ ըրաւ վասն արեւշատութեան Վեհ. Սուլթանին, որուն կայս. շնորհներն ու հովանին ամէն ժամանակ վայելած է ու կը վայելէ Հիւանդանոցը։ Ներկայ ժողովուրդը «ամէն»ներով ձայնակցեցաւ այս բարեմաղթութեանց։

Յետոյ Ս. Պատրիարքը գնաց Կիւլպէնկեանց դամբարանին առջեւ, ուր Հոգեհանգիստ կատարեց բարերարներու յիշատակին։

Հանդէսին ամբողջական նկարագրութիւնը վաղուան թիւով։

Ռուսիոյ Նիքոլա Բ. կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ, Պատր. Փոխանորդ Սրբազանը՝ ընկերակցութեամբ Պատրիարքարանի Ս. գործակատար Ֆէսճեան Արիս էֆ.ի, այսօր ռուսական դեսպանատունը կ'երթայ ի դիմաց Ս. Պատրիարքին շնորհաւորութիւն յայտնելու դեսպան Պ. Զինովիէվի։

— Տրապիզոնի նախորդ առաջնորդ Տ. Եղիկ Վ. Պապեան, նախընթաց օր Կ.օն. Ժողովին հրաւիրուելով, տեղեկութիւն պահանջեցաւ իրմէ Տրապիզոնի Բաղ. Ժողովի անդամներուն մէջ անհատի մը համար նշանակուած անէծքին նկատմամբ։ Եղիկ Վ.ի տուած պատասխանէն հասկցուեցաւ որ ինք իր առաջնորդական իրաւասութեամբ ըրած է այդ արձանագրութիւնը. Ատենապետ Սրբազանները բացատրեցին թէ եկեղեցական օրինաց դէմ է բոլորովին այդպիսի ընթացք մը, թէ ինք պարտաւոր էր իր եկեղեցական հանգամանքով ներել անձնական հակառակորդի մը. թէ Եկեղեցւոյ օրինաց դէմ մեղանչող եւ չզղջացող ամէն յանցաւորներու դէմ անսաստող ու յամառող մը միայն կրնայ ենթարկուիլ եկեղեցական կանոններու խստութեան։ Ժողովը այս կերպով օրինաւորութեան դաս մը տալով յիշեալ վարդապետին, միւս կողմէ որոշեց գրել Տրապիզոն որ անէծքի ենթակայ եղող անձը լուծուած է իր վրայ դրուած բանադրանքէն։

—Էսկիշէհիրի Թաղ. Խորհուրդը նկատելով որ վերջերս պատահած հրդեհին պատճառաւ ժողովուրդը նիւթական անձկութեան պատճառաւ անկարող է վճարելու դպրոցին յատկացուած թոշակը՝ ուստի պաշտօնէից ամսականները չեն տրուիր եւ թէ վարժարանը հաստատուն եկամուտ չունի, ստիպուած է փակել վարժարանը եւ 350է աւելի երկսեռ աշակերտներ սկսեր են փողոցները թափառիլ։ Վարժարանին փակումը աւելի առաջ պիտի ըլլայ եղեր, սակայն Պատրիարքարանէ ղրկուած 50 ոսկիի գումարով եւ Առաջնորդարանի ջանքով ձեռք բերուած նպաստներով բաւական ժամանակ յետաձգուեր է փակման գործը։ Քէօթահիայի առաջն. տեղապահ Աղաւնունի Տ. Մկրտիչ Վ. զայս տեղեկագրելով Պատրիարքարան, կ'աւելցնէ թէ ինք յորդորներ ըրած է Թաղ. Խորհուրդին որ բանան դպրոցը, հակառակ պարագային՝ առաջն. տեղապահը ինք անձամբ պիտի երթայ Էսկիշէհիր, վարժարանին բացումը դիւրացնելու համար։ Ուստի խնդիր է Պատրիարքարանէն որ Էսկիշէհիրի հրկիզելոց անուամբ հանգանակուած նպաստին մնացորդ գումարը ամբողջութեամբ ղրկուի։

—Աղեքսանդրիոյ Թաղ. Խորհուրդը 1902 ապրիլ 1էն մինչեւ 1903 տարւոյ իր պաշտօնավարութեան հաշուեցուցակը, եւ Թաղ. Խորհուրդին բոլոր գործերուն եւ պարագաներուն հաշուեկշիռը Պատրիարքարան ղրկեր է բացատրական տեղեկագրով մը։

—Քաղաքապետութեան կողմէ երեք յատուկ պաշտօնեաներ Խասգիւղ երթալով, վերաշինելի Ս. Ներսէսեան վարժարանին շէնքի մասին նախնական «քէշֆ»ը կատարեցին։

—Վանայ Տ. Մարտիրոս քահանայի սեւ ծաղկեայ փիլոն կրելու արտօնութիւն արուած ըլլալով Ս. Պատրիարքին կողմէ, յիշեալ քահանան շնորհակալութիւն յայտնած է։

ՏԵՂԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Լ. ԹԷՐԶԵԱՆ

Բարիզի բժշկական վարժարանէն վկայեալ վիրաբոյժ — ատամնաբոյժ, նախկին պետ Բարիզի բժշկական վարժարանին քլինիքին՝ պատիւ ունի ծանուցանելու իր յաճախորդներուն թէ տեղափոխուած է Բերա, Մեծ փողոց, Բաղդատ վաճառատան վերի յարկը, թիւ 9, ուր հիւանդներ կ'ընդունի ժամը 9էն մինչեւ 6 կէս օրէն յետոյ, բացի կիրակի օրերէն։

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԼ)

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՃԱՊՈՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՔՐԷՄԵՆՉՈՒՔ, 18 մայիս (Փոլթավայի նահանգին մէջ).— Ռուսիոյ կայսրը առաւօտ հոս հասաւ եւ մեծ հանդէսով ընդունուեցաւ։ Նիքոլա Բ. անցքէ անցուց Ծայրագոյն Արեւելք ուղեւորող զինուորները. յետոյ քաղաքէն մեկնեցաւ դէպ ի Փոլթավա, խանդավառ արտայայտութեանց մէջէն։

ՓՈԼԹԱՎԱ.— Նիքոլա կայսրը հոս ժամանեց եւ անցքէ անցուց պատերազմի դաշտը ուղեւորող զինուորները։

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ (Պաշտօնական).— Բֆլուգ զօրավարը հեռագրեց Ռուսիոյ պատերազմական նախարարութեան թէ ճափոնները անդադար կերպով կը կատարեն իրենց յառաջացումը Ֆէնկ-Հուանկ-Չէնկէն դէպ ի Լիաօ-Եանկ։ Կարելի է ենթադրել թէ թշնամին զինուորներուն գլխաւոր մասը Թագուշէն անդին կ'երթայ։ Ճափոնական զինուորներու ուրիշ կարեւոր մաս մը Թա-Քու-Շանի հիւսիսային արեւմտեան կողմը կը գտնուի։

ՔՐՈՆՇԹԱՏ.— Անգլիական շոգենաւէ մը երկու գործաւորներ եւ մեքենավար մը ձերբակալուեցան եւ գերման շոգենաւէ մըն ալ մարդ մը, որոնք կասկածելի են եւ ճափոնցիի երեւոյթ ունին,

ԼՈՆՏՈՆ.— Նիւ-Չուանկէն մայիս 17 թուականով կը հեռագրեն.— «Երեք ճափոնական զօրաբաժին մը Քոյչու ցամաք ելաւ՝ ճափոնական մարտանաւերու թնդանօթներուն պաշտպանութեամբ։ Այդ զօրաբաժինը դէպ ի Նիւ-Չուանկ կը յառաջանայ։»

ՉԷ-ՖՈՒ.— Ճափոնները, Քոյչուի ռուս զինուորներուն հետ ճակատամարտ մը ունենալէ ետքը, քաղաքը գրաւեցին եւ Ռուսերը հեռացուցին։

ՄՈՒՔՏԷՆ.— Ռէօթէր կը ծանուցանէ թէ ճափոնական բանակին մեծ մասը կը յառաջանայ դէպ ի Հայ-Չէնկ եւ Քայ-Բինկ, մինչդեռ ճափոնական աւելի փոքրաթիւ զինուորներ դէպ ի Լիաօ-Եանկ կը քալեն։

ԽԱՐՊԻՆ.— Հեռագրական ռուս գործակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ ճափոնի անձնապաշտներու զօրաբանակը դէպ ի Հայ-Չէնկ կը քալէ։ Սիւան-Հօէյ-Չէնկի եւ Քոյչուի երկաթուղիի կայարանները, Բօրթ-Արթուրէն Մուքտէն տանող երկաթուղիի գծին վրայ, մեկուսացած են։

ԹՈՔԻՕ.— Ռէօթէր կ'ըսէ թէ ճափոնական երկրորդ զօրաբանակը մայիս 5էն 17 հինգ անգամ կտրեր է երկաթուղիի գիծը՝ Բօրթ-Արթուրի հիւսիսային կողմը։ Այդ գործողութեանց պահուն 146 հոգի կորսնցուցեր է։

ՎԻԷՆՆԱ.— Աւստրիական պատուիրակութեան ելմտացոյցի յանձնաժողովը ընդունեց պատերազմական արտասովոր ելմտացոյցը, յետաձգելով քուէարկութիւնը քանի մը կէտերուն 88 միլիոնի այն նոր վարկին՝ զոր կառավարութիւնը կը պահանջէ պատերազմական պաշտօնարանին համար։ Պատերազմական նախարարը մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդեց խնդրուած վարկերուն համար, որոնց միակ նպատակն է փութացնել բանակին թնդանօթներու նոր սպառազինութիւնը եւ մարտանաւերու շինութիւնը ու սպառազինութիւնը, եւ որոնք սակայն բնաւ վերաբերութիւն չունին քաղաքական կացութեան հետ, որ բացարձակապէս խաղաղական է։

ՀՌՈՄ.— Երեսփ. Ժողովին մէջ արտաքին գործոց նախարար Պ. Թիթթոնի, արտաքին քաղաքականութեան մասին եղած հարցապնդումներու պատասխանելով, յիշեց Վիլհէլմ կայսեր եւ Պ. Լուպէի կողմէ Իտալիոյ թագաւորին տրուած այցելութիւնները եւ իր տեսակցութիւնը Աւստրիոյ-Հունգարիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին հետ։ Պ. Թիթթոնի յայտնեց թէ սխալ է այդ այցելութիւնները իրարու հակառակ նկատել, վասն զի իրարու համաձայն են եւ իրար կ'ամբողջացնեն։ Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարը յայտնեց թէ Իտալիոյ քաղաքականութիւնը վստահութիւն եւ համակրութիւն կը ներշնչէ։

ՊԵԼԿՐԱՏ.— Բոլիթիքա լրագիրը կ'ըսէ թէ Սերպիոյ թագաւորին թագադրութիւնը ոչ թէ Ժիչա վանքին, այլ Պելկրատի մէջ պիտի կատարուի, վասն զի Պուլկարիոյ եւ Սեւ Լերան իշխանները ներկայ պիտի գտնուին այդ արարողութեան եւ թէ վանքին ճամբան դէշ է ու անանցանելի հիւրերուն համար։

— Սերպիոյ թագաւորը Շապաց ուղեւորեցաւ։

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ԹՂԹԱԲԵՐ

ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՆՈՐ ԹՇՆԱՄԻՆ

ԿԱՆԱՉ ԺԱՆՏԱԽՏ

ԼՈՆՏՈՆ, 15 մայիս.— Մուքտէնէն կը հեռագրեն թէ Ծայրագոյն Արեւելքի ռուսական բանակը հիմա Ճափոններէն աւելի ահռելի թշնամիի մը հանդէպ կը գտնուի։ Մուքտէնի զինուորական բժիշկներէն մէկը կը գրէ թէ նոր հիւանդութիւն մը երեւան ելած է չինական տուներ բնակող ռուս զինուորներուն մէջ։ Ասոր անունն է Զէլոնավա Զումա կամ կանաչ ժանտախտ։ Բժիշկը կը յաւելու.— «Հիմա տասնըեօթը զինուորներ վարակուած են այդ հիւանդութենէն, որոնց հինգը արդէն մեռած են։ Չենք գիտեր թէ ինչպէս դարմանելու է այդ հիւանդութիւնը որուն համար Չինացիները կ'ըսեն թէ մինչեւ հիմա չեն տեսած։ Երբ զինուոր մը յանկարծ կարճատեսութենէ բռնուի, իսկոյն կը հասկնայ թէ Զէլոնավա Զումայէ վարակուած է. շատ կը քրտնի եւ հետեւեալ օրը մարմինը կը ծածկուի կանաչ նշաններով։ Ռուս զինուորները, սովորականին պէս աւելորդապաշտ, կը կարծեն թէ ճափոնական սատանայի մը հետ գործ ունին։»

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ԿԱՌԱԽՈՒՄԲԸ

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Բֆլուգ զօրավարը կը հեռագրէ թէ մանրամասն քննութեամբ հաստատուեր է որ Բօրթ-Արթուրէն դուրս ելլող Կարմիր Խաչի կառախումբը նոյն պահուն Կարմիր Խաչի դրօշը պարզած էր։ Կառախումբէն հրացանաձգութիւն չէ կատարուեր, վասն զի հիւանդ միայն կը կրէր։ Ճափոնները ինքնաբերաբար կրակ ըրեր եւ կառախումբը հեռանալէն ետքը դադրեցուցեր են։

ԲՈՐԹ-ԱՐԹՈՒՐԻ ՊԱՇԱՐՈՒՄԸ

ՓԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Բֆլուգ զօրավարը մայիս 14 թուականով կը հեռագրէ.— «Ճափոնական զօրախումբ մը, հետեւակներու վաշտէ մը եւ երկու հեծելագունդերէ բաղկացած, մայիս 11ին գրաւեր է Բօրթ-Ատամսը, ուր քիչ վնասեր է երկաթուղիին. նոյն իրիկունը Ճափոնները հեռացեր են այդ տեղէն։ Տալնիէն եկող ուղեւորի կառախումբ մը ստիպուեցաւ ետ դառնալ։ Մայիս 12էն 13ի գիշերը երկաթուղիին հաղորդակցութիւնը ընդհատուեցաւ Վաֆանթանի մէջ։ Թշնամիին նաւերը ելեկտրական լուսարձակներով կը լուսաւորէին Բօրթ-Ատամսը։ Մայիս 13ին նորէն ճափոնական զօրախումբեր տեսնուեցան Բօրթ-Ատամսի կայարանին շուրջը։ Բօրթ-Ատամսէն հինգ քիլոմէթր դէպ ի հարաւ, Ճափոնները քանդեցին երկաթուղին։»

ՍԱԿԱՐԱՆ

Նիւթը կը պակսի «Սակարան» գրելու համար, ինչու որ գիները թէ՛ հոս եւ թէ եւրոպական Սակարաններուն մէջ բաւական ատենէ ի վեր միեւնոյնն են։ Գրեթէ գործառնութիւն չըլլար։ Կ'ըսեն թէ ռուսեւճափոն պատերազմին կը սպասեն։ Ռուսական նոր ըլլալիք փոխառութիւնն ալ, որ տակաւին չկատարուեցաւ, Սակարանին վրայ ազդելու առ'իթ մը պիտի ըլլայ հարկաւ։ Արդէն փոխառութեան զրոյցը ռուսական 4%ին 7-8 միութիւն կոտրելուն պատճառ եղաւ։ Նոյնպէս եւ ֆրանսական ռանդը, որ ի հարկէ օտար թուղթերուն մէջ առաջին տեղը կը բռնէ, երբ ռուսականներէն անմիջապէս ետք ազդուեցաւ Ֆոնտօ, քանի որ ամենուս գիտցած բանն է որ Ֆրանսա միլիոններով կապուած է Ռուսիոյ։

Մ. ՀԱՅԿԱԶՆ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 18 Մայիս			
Անգլիական Գ. Նսօլիտէ		90	37
Միացեալ պարտք	բաց.	81	50
	գոց.	81	50
Օսմանեան Պանքա		18	—
Ռուսական 1890		—	—
Հելլենական 5 %		44	50
» Մոնօփօլ		46	—
Պուլկարական 1888		91	—
Եգիպտական ունիֆիէ		104	75
Տօմինիալ		——	—
Թրանսվալ		4	50
Այտընի երկաթուղի		18	50
Փախանակագիր		25	27 ½
ՓԱՐԻԶ, 18 Մայիս			
Ֆրանս. Ռանդ 3 %		96	75
Միացեալ պարտաթուղթ	բաց. Ղրշ.	83	57
	գոց. »	83	57
Օսմ. Կայս. Գ. Ն.ա	Ֆր.	575	—
Օսմանիէ	»	——	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	121	25
Օսմ. մաքսատուն	»	442	—
Օսմ Ռէժի	»	362	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	481	—
Քաէտի Լիոնէ զուրոնը կարած	»	1092	—
Իտալական Ռանդ	»	102	56
Սպանիական արտաքին	»	83	50
Թրանսվալ	»	112	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	105
Դրամագլուխ	»	——	—
ՎԻԷՆՆԱ, 18 Մայիս			
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239	40
Ռումէլի երկաթուղի	»	123	50
Օսմ. Ռէժի	»	282	—
ՊԷՐԼԻՆ, 18 Մայիս			
Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	81	10
Ռումէլի երկաթուղի	»	126	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	280
ՊՐՒՔՍԷԼ, 18 Մայիս			
Միացեալ պարտք		81	85
Ռումէլի երկաթուղի		120	25

ԻԼԱՆ

(Խազինէի Խասսայի Շնաճէ)

Խազինէի Խասսայի Շնաճէճէ միւպայեա օլունաճաղ մահսուլաթը առխիլլէյէն բաղչէնը սաաէնին պէշէր օթիզ գըլէյսի մէճիտի եիրմիպէն օն իւչ գրուշա թալիպի ուհտէսինտէ օլուպ մայըսըն պէշինճի չարշանպա կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէսի վէ ահքիզինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ տախի աւուզէ իւչ թէնզիլիլէ պիւգատալ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունաճաղընտան իթայէ թալիպ օլանլարըն թէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւսթասհիպեն եէվմը մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ օն պիրէ գաթար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհաէ կէլմէլէրի։

Ֆի 4 Մայըս 320 2—3

ՄԵԾ ՇՔԱՆՇԱՆ, ՓԱՐԻԶ 1900

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ «ՔԱՐՄԷԼ ՕՐԻԱՆԹԱԼ»
ԲՆԱԿԱՆ ԳԻՆԻ ԵՒ ԳՈՆԵԱՔ
ՌԻՇՆ ԼԸ ՍԻՈՆԻ (ՊԱՂԵՍՏԻՆ) մեծ մառաններէն
վարչութեան կայսերական բժշկական ժողովոյ տարրալուծումը

1903 յունուար 2ին մենք այցելեցինք Քառմէլ Օրիանթալի մառանները որ կը պարունակէին 600 տակառ եւ 49,000 շիշ։ Մեր անձնական ընտրութեամբ, տակառներէն 26 եւ շիշերէն 24 նմոյշ առինք որոնց տարրալուծումը հաստատեց թէ Քարմէլի գինիները քիմիական բաղադրութենէ զուրկ
ԲՆԱԿԱՆ, ԶՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԵՒ ՍՆՈՒՑԻՉ ԵՆ

Բարիզի բժշկական Ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր Ա. ԲՈՒՇԷԼԻ, Պորտոյի գիտութեանց Ֆագիւլթէին բրոֆէսէօր ԿԱՅՈՆԻ, Համպուրկի քաղաքապետութեան երդուեալ քիմիագէտ Ս. ԷՆՈՔԻ, Ս. Բեդերսպուրկի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ԲԷԼԻ եւ Օտեսայի կայսերական համալսարանին բրոֆէսէօր Ա. ՎԵՐԻԿՈՒ կողմէ տարրալուծուած

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ԱՄԷՆ ԿՈՂՄ. Գրասենեակ եւ մթերանոց. ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԲԱՐԱՖԸ, ՍԻԹԷ ՖՐԱՆՍԷԶ Թիւ 145—147
Երիկերին եւ խցանի բաքսիլներուն վրայ պահանջել գործարանին վաճառանիշը որ կը կրէ Քարմէլ Օրիանթալ Ընկ. բառերը

(ՎԱՃԱՌԱՆԻՇ)

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին
Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518.483.24 ֆրանք
Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւններ կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Գ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաէէթ խանի դէմը, Վօյվօտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։
579

ՍԱԼԱՄԱՆՏՐ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ
Կեդրոնատեղի՝ ԱՄՍԹԵՐՏԱՄ
Դրամագլուխ եւ պահեստ
ՖՐ. 7,500,000

Ընկերութիւնը նպաստաւոր պայմաններով եւ սակերով հրդեհի դէմ կ'ապահովագրէ տուներ, մթերանոցներ. գործարաններ, եւն. ինչպէս նաեւ անոնց պարունակութիւնը, Կ. Պոլսոյ եւ ամբողջ Թուրքիոյ մէջ։

Ընկերութեան դրամատունն է Օտ. Կայս. Պանքան։

Ընդհանուր գործակալ
ՖՕՍԿՕԼՕ ՄԱՆԿՕ ԵՒ ԸՆԿ.
Կալաթա Գարա Մուսթաֆա փողոց, թիւ 4
6 6—104

ՀԱՋԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ
ԽԱՅԾՂԱՆ ՀԱԳԳԸ ԷՔՐԷՄ

Խայծղանի այս ջուրը ամէն կերպով գերազանց է Եւրոպայէ բերուած կարգ մը նոյն կարգի ջուրերէ որոնց բաղադրութիւնը յայտնի չէ, եւ որոնց համար անքան չինծու գովեստներ կը կարդացուին Հագգը Էքրէմ խայծղանը օսմ. եւ օտար ժժիշկներու գնահատմանը եւ առողջապահական Խորհուրդին արտօնութեանը արժանացած է։ Անոր գործածութիւնը բնաւ առամքսի խանգարում առաջ չի բերեր, ինչպէս կ'ընեն խայծղանի միւս ջուրերը։ Խիստ օգտակար է հոգի, ցնցղատապի, կուրծքի հորրաւխներու, ինֆլուէնցայի եւ Թոքախտի առաջին շրջաններուն։ Կը գըտնուի առաջնակարգ վաճառատուններու եւ դեղարաններու մէջ։ Գինն է հինգ ղրուշ։
2—80

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի, Պօրտոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ր ամսէզ	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէքթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսա րիս	2250
Բեսնորուս	3000	Բէրա	2200
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օս. ամլի	3[illegible]0	Կասըրնի	1500
Մացիո[illegible]իս	2500	[illegible]իւյէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՈԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
191 31 Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

ԹԻ ԿՐԻՇԱՄ
ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան գոյքը 1900 դեկտեմբերին	Ֆր.	191,934,52
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	»	32,467,177
Վճարումներ՝ բանթ վիաժէրներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերագնումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	»	426,499,043
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	»	52,981,500

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝
ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ
Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմճի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալեքսիսար խան եւ Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 8։

ԲԱԹՐԻՈԹԻՔ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ին ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի

ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1821ին ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ
Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմճի խան, Պոլիս 50—52

Պէտք պահէք ձեր գոյնին գեղեցկութիւնն ու թարմութիւնը գործածելով մասնաւոր բրնձափոշի
La VELOUTINE
CH^les FAY, Perfumista
PARIS, 9, Rue de la Paix, 9, PARIS
534

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն ՔԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ԵՐԹԱՒՈՐ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Մայիս 22ին Անատոլի, Մարսիլիայէն։
» 29ին Մինկրէլի, Մարսիլիայէն։
ՄԵԿՆՈՂՆԵՐ
Մայիս 22ին Անատոլի. Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում եւ Նովօռոսիսք։
» 23ին Մինկրէլի. Էրաքլի։
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թօփհանէ քարափին վրայ։
515 Թ. ՌԸՊՈՒԼ

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
Որք ամիսը երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	559[illegible]
Սաքսոնիա	13900	Քաթալոնիա	484[illegible]
Լուքանիա	12950	Ալբիոն	322[illegible]
Քամբանիա	12950	Բալիա	294[illegible]
Ուլթոնիա	8845	Թէրէսա	293[illegible]
Քարբաթիա	8128	Աբրիա	293[illegible]
Իվէրնիա	8120	Սամարիա	255[illegible]
Ճէրմանիա	7392	Ալեքսօ	218
Աւրանիա	7269	Ֆէնիսիա	16[illegible]

Շէրպուր չդպնելու. Նաւապետ Բէնքէքսըթ, Լիվրբուլէն հոս հասաւ ընդհանուր վաճառքով։
Դիմել առ ՃՈԼԻ և ՍԻԿԸՐ
Joly et Seagor
Մէյմանէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 255

ՌՈՍԻԱ
COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Բեդերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջովին վճարուած	10,666,667 Ֆր.
Երաշխաւորութեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել,
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Աղարեան խան, Վօյվօտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՐՄԻՒԶ 524

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գո[illegible]օ	1491	Կոզօ	11	[illegible]	724	Բոզարիօ	133
Ալէբօ	3607	Գո[illegible]	[illegible]976	Կրոտոն	1[illegible]95	Մարէնկօ	[illegible]273	Սա[illegible]ֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գորսօ	895	Հիրօ	7[illegible]5	Մարդէլլ	37[illegible]9	[illegible]բէօ	1735
Արիոսթօ	2277	[illegible]	43[illegible]1	Հիտալկօ	1[illegible]81	Մըքըտ	3[illegible]7	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տո[illegible]ինօ	9[illegible]7	Հի[illegible]տո	3[illegible]2	Միլ	1[illegible]57	Սր[illegible]րօ	1203
Պորտոֆինօ	1264	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	2[illegible]60	Մո[illegible]ղէպէլլ	1.3[illegible]	Թ[illegible]ասօ	1323
Պրավօ	1076	Տ[illegible]ալօ	[illegible]713	Հ[illegible]մ[illegible]էր	595	Մուր Ա	[illegible]49	Թ. Ուիլսըն	15[illegible]6
Պրիւնօ	841	Տր[illegible]ամ	5[illegible]4	Իակօ	2354	[illegible]էլո	[illegible]033	Թոր[illegible]ո	3327
[illegible]	448	Էպրօ	[illegible]461	Իտահօ	5[illegible]4[illegible]	Օձ[illegible]ո	[illegible]1[illegible]	Թոլ[illegible]տօ	1470
Գէյրօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ճ[illegible]ւնօ	1080	Օն[illegible]ա[illegible]ն	4036	[illegible]ո բիտ[illegible]ն	481
Գո[illegible]իբս	1837	Է[illegible]ագօ	84[illegible]	Քէսօ	1053	Օլլան[illegible]ո	[illegible]5[illegible]5	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆիտօ	9[illegible]4	[illegible]իրինօ	[illegible]07	Բոլէքո	631	Վասք.	1914
Դ[illegible]զօ	1094	Ֆին[illegible]ա[illegible]տ	1828	[illegible]ովնօ	1700	Բոլօ	510	Վոլօ	1289
[illegible]	[illegible]729	Ֆլամինկօ	[illegible]49	Լ[illegible]օ	1083	Բ[illegible]ալձօ	[illegible]229	Վ[illegible]լթուրն.	2396
[illegible]	8[illegible]1	Ֆրանչիսքօ	458[illegible]	Լ[illegible]բանչօ	2272	Բրուղ[illegible]ո	1663	Եէտօ	135[illegible]
Բլօ	697	Հա[illegible]իլէ	306	Լիվոր[illegible]օ	1[illegible]3	Բոլլօ	1613	[illegible]էրօ	120[illegible]
Գոլորատօ	4[illegible]5	Կիկանօ	1143	Լո[illegible]էնզօ	3191	Բոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։
Մօրոնէօ չոգենաւը։ Նաւապետ Պոքսօլ։
Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՋՕՍ
Թիւ 22–24, Քիւչիւք Միւմէթ խան, Ղալաթիա 377

COMP. ... RUS
Navigation à Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ
Յուլիս
Գշ. 4/17 Սէվաստոբոլ ժամը 10ին միջօրէէն առաջ։
Տարտանէլ, Իյնոբոզ, Էէլանիկ, [illegible], [illegible], Թար[illegible]պո[illegible]լուս—Շամ, Պէյրութ Եաֆա, Բորթ—Սաիտ, Աղեքսանդրիա ժամը [illegible] ետ միջօրէի։
Եշ. 6/19 Օտէսա ժամը 1[illegible]ին միջօրէէն առաջ
Շբ. 8/21 [illegible], Իզմիր, Բէրէ, Աղեքսանդրիա, ժամը 1ին միջօրէէն առաջ։
Օտեսա ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Կ. Թ. 9/22 Ինէպոլի, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Ռիզէ, Պաթում ժամը 8ին միջօրէէն առաջ.
Պուրկազ, Վառնա, Օտեսա ժամը 3[illegible] միջօրէի։

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Արեւելքի միջեւ բանող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Վիքթորիան	10500	Ֆլորիտիան	3500
Արմէնիան	10500	[illegible]	3500
Քէսդրիան	10500	[illegible]	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալճէրիան	3000
Ֆիլատէլֆիան	9000	Արապիան	3500
Գոլօմպիան	8000	[illegible]	3500
[illegible]	8000	Անտալուզիան	2500
Գանատիան	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	2000
[illegible]	3700	Մէրինօ	900
[illegible]	3700	[illegible]	800
[illegible]	3700	[illegible]	90
[illegible]	3500		

Ապրանքի տէրերէն կը խնդրուի իրենց ապրանքը պզտիկ փոխադրակներով նաւին մօտ բերել հրահանգը ընկալելէն 24 ժամ առաջ։
Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել առ ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ Մեսաջրի Լէն մօտ
600

Ատենապետ՝ ՉԱՐԵՀ ԽՕԽԱՍԵԱՆ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (69)

ԲԻԷՐ ՏԸ ՔՈՒՐՍԷԼ

ԲԱՐԻԶԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՄԵԾ ՈՒ ԱՆՏԻՊ ՎԷՊ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ա.

ԹՌՉՈՒՆՆԵՐՈՒՆ ԹՈՎԻՉԸ

— Իրաւ որ զարմանալի բան է. այս ինչ տանն պարապոյ ժամեր ունենալ եւ այն ինչ տանն այնքան աշխատութիւն, տարակուսեց Վալէրի։

— Այս միջոցիս շատ աշխատութիւն ունինք։

— Այս իրիկուն կէս գիշերէն առաջ մեկնելու յոյս չկայ։

— Շատ աղէկ է... հանգստանալու ատեն չի մնար...

— Մնաց որ, այդ բանը արգիլուած է օրէնքով, յայտարարեց Լուսին խիստ ձայնով մը...

— Կարդացա՞ծ ես այդ օրէնքը։

— Այո՛... Իմ լրագրիս մէջ... Այս առտու որքան կը փափագէի գործատիրուհիիս լրագիրը մատնելու... մանաւանդ այսօր, մայիսի սա գեղեցիկ օդով ամրութիւններէն անդին, կազդուրիչ օդ մը պիտի շնչէի...

— Ինչ, Լուսին, բանաստեղծական գաղափարներ ունի՞ս, յարեց Ժերմէն...

Ատէլ Պօքօրնէ գեղեցիկ չէր։ Երկար ձողի հասակով, քուղի գոյն մազերով աղջիկ մըն էր, որ սաղաւարտի պէս մազերը կ'ամփոփէր իր աժգոյն դէմքին վերեւ, անհամար չէք ցաներով զարդարուն, բայց մազի ըմբոստ փունջերը խառնակ էին, հակառակ խոթուած գնդասեղներու եւ բաշ[illegible]լիով օծանելիքին, զոր չափազանց կը գործածէր Լուսին։

Իր շլակնութիւնը չնչտուած էր, եւ գործաւորին աչքը անգաղտնապահ նայուածքով մը կը նայէր անոր մը աչքին պէս կոր քիթին։

— Ինչ, այդ բանը արգիլուա՞ծ է ինծի, ըսաւ Ատէլ յարձակողական շեշտով մը...

— Պանեէօյի անտառը երթալ կ'ուզե՞ս։

— Ելա՞կ քաղելու։

— Ատիկա իմ կամքէս կախում ունի։

— Բարեկամիդ կամքէն ալ կախում ունի...

— Ո՛հ, ո՛հ, ձգէ սա այրերը... կըրկնեց Լուսին, սրտծայր ուսերը ցնցելով։ Աղէկ հոգիս կը հանեն։

— Որովհետեւ քեզի հետ սիրաբանողները շատ են։

— Ինչ կ'ուզես որ ընեմ, չեմ կըրնար արգիլել անոնց հետապնդումը, ըսաւ Ատէլ համազղուած շեշտով։

Պատուհանները իրար կը խաչաձեւէին, ծիծաղներով ընդմիջուած, որոնց արձագանգները կը լեցնէին պարտէզը, զուարճացնելով անցորդները։ Այդ գարնանային փողերգին ի լուր կը հրճուէին անոնք։

Այդ գործաւորուհիները, աշխատասէր, կարօտ ու անհոգ, մեծ մասամբ չէին խորհեր բաղդը անիծել եւ անտանձ զուարթութեան մը անձնատուր կ'ըլլային, ինչ որ ամենէն թանկագին գանձն է այդ տարիքին մէջ. անիկա այն գանձերէն մէկն է՝ զոր չի կրնար գտնել կորսնցնողը։

Սակայն, ամէնքն ալ յորդառատ ուրախութեամբ մը տոգորուած չէին։ Անոնցմէ ոմանք, երեքական հոգի, ծառուղիներուն երկայնքը կը պտըտէին, թել մը՝ մազերնուն մէջ, երիզ մը՝ շրջազգեստնուն վրայ, ասեղներու եւ գնդասեղներու շարք մը՝ կուրծքերնուն վրայ, բըռնազբօսիկ ձեւերով ու արուեստական լըրջութիւն մը կեղծած, ու անյագօրէն զիրենք դիտող տանակներ նայուածքներ չը տեսնելու զարնելով, թէեւ անոնցմէ եւ ոչ մէկը կը կորսնցնէին։

Ուրիշներ, մէկ կողմ քաշուած, ծառի մը տակերին տակ, իրենց առօրեայ Թերթօն-վէպը կամ պատկերազարդ պրակը կարդալու զբաղած էին, որոնք երազանքի երկիրը կը փոխադրէին զիրենք։

Անոնց մէջ կը տեսնուէին շատ աժգոյն ու ծիւրած աղջիկներ, որոնց համար փըրկարար սփոփանք մըն էր այդ դադարը՝ Զաղփաղփուն առողջութեամբ կայտառ գործաւորուհիներ էին տանք, մարած աչքերով, ներս քաշուած այտերով, հաղագոյն դէմքով, որոնք մեղկօրէն փռուած նստարանի մը վրայ, հեշտանքով կը ծծէին մայիսի պայծառ արեւին շռայլած ջերմագին համբոյրները, իբր թէ այդ արեւը ուզէր կենսականութիւն պարգեւել անոնց խանգարուած առողջութեանց։

Թէեւ այդ գործաւորուհիներուն կեանքի պայմանները նման էին իրարու, բայց շատ աչքառու տարբերութիւններ կը նըշմարուէին անոնց միջեւ։ Ոմանք մաշած շրջազգեստներ ու չփակներ հագած էին, ճարտարօրէն նորոգուած. կօշիկները անմիջական նորոգութեան մը կը կարօտէին, մինչ ուրիշներ, ընդհակառակը, պչրոտ արդուզարդեր ըրած էին, սիրուն գըլխարկներ դրած, եւ նոյն իսկ թեթեւօրէն աղմկալից ներքնազգեստներ հագած։

Առաջիններուն ապրուստի միջոցները արդիւնք էին կատաղի աշխատութեան, որուն տակ կը կքէին առտուընէ մինչեւ իրիկուն—երբեմն իրիկունէ մինչեւ առտու։ Մինչ վերջիններուն ապրուստի միջոցները այլազան էին։ Բայց ամէնքն ալ յոյս, պատրանք, ապագային վրայ կորովի ու թրթռուն վստահութիւն մը ունէին, ինչ որ յատուկ է այդ օրհնուած տարիքին։

Խօսակցութեան կտորներ կը լսուէին հոս հոն։

— Սիրելիս, օրական հինգ սու աւելի պիտի շահիմ... Թերեւս վե՛ց...

— Իրա՞ւ կ'ըսէք... Ես տարիներ աղէկ բաղդ ունիս... քու տեղդ ըլլալ պիտի փափագէի... Այն ատեն մեծ հայրս ծըխախոտէ չպիտի զրկուէր բնաւ։

Ուրիշ խումբի մը մէջ, ուր նուազ երիտասարդական ոգի մը կը տիրէր, գաղափարները տարբեր շաւիղ մը կը հետեւէին։

— Կիւսթավ, սեպտեմբերին կը դառնայ։

— Ըսել է այն ատեն պիտի ամուսնանաք։

— Ի՛նչ դիւրին ալ կը վճռես, անուշս։

Սակայն մաղձիկ խօսքերը յաճախադէպ չէին եւ փայլակի մը տեւողութիւնը ունէին։ Բոլոր դէմքերը կը փթթէին նորէն, առանց խորհելու ո՛չ վաղուան եւ ո՛չ ալ անցքի օրուան վրայ։ Ծիծաղները կը տարածուէին, երեւան հանելով գեղեցիկ ակռաներ. աչքերը շող կ'արձակէին ու բերանները կը մրմնջէին օրուան նորութիւնն եղող վալսերը...

Լուսին, իր խումբին մէջ, չարաճճի հարցումներու կ'ենթարկուէր ընկերուհիներուն կողմէ։ Ամբողջ խումբին գլուխ կը գտնուէր, տգեղ աղջկան իր բովանդակ համարձակութեամբ, զոր ո՛չ մէկ բան կը շուարեցնէ։

— Օ՛հ, Ատէլ, ի՞նչ տեսակ երիկմարդ կը նախընտրես, խարտեա՞շ, թո՞ւխ, շագանակագո՞յն, կարմի՞ր, լանամո՞րթ, ըստ Լէօքատի Բիլիսօ, շնորհալի նորդիկ մը...

— Օրը գիտէ։

— Ա՛հ, խորամանկ, քմահաճոյքիդ համաձայն կ'ընտրես...

— Ապահովաբար, պէտք եղածէն աւելի, ըսաւ Լուսին բռնազբօսիկ երեւոյթով... Այդ ամէնէն ձանձրացած եմ... Եւ եթէ կ'ուզէք, անուշիկներս, բոլոր սիրահարներս ալ ձեզի կը թողում։

— Ուրեմն մեծաքանակ կը գնե՞ս սիրահարներդ։

— Պէտք է որ յուսահատեցնես զանոնք. ըսաւ Լինա Թրիւպլէ ...

— Ինչո՞ւ համար։

— Բէ՛հ, անոնք վարժուած են քու ծուռ նայուածքներուդ։

Ընդհանուր քրքիջով մը ընդունուեցաւ ծաղկեփարթ աղջկան խօսքերը, մինչ Լուսին արհամարհանքով կը ցնցէր ուսերը։

(Շարունակելի)